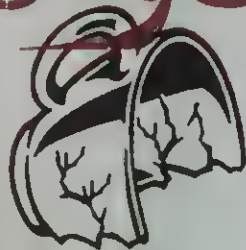

قاروہ کان خراپہ سہ سفر دہ کھن

پہری کہ ریمی نیا

قاوه‌کان خراب سه‌فهر ده‌کهن

په‌ری که‌ریمی نیا

له زنجیره بلاوگراوه کانی
ناوهندی غزله نئوس - بۆ چاپ و بلاوکردنه وه
زنجیره ی کتیب ۵۹

قاوه کان خراپ سه فهر ده کهن

چیرۆک

په ری که ریمی نیا

- بهرگ: فه هیمه که ریمی
- نه خشه سازی ناوه وه: سینا چه کیمزاده
- چاپ: یه که م - ۲۰۱۵
- چاپخانه: تاران
- تیراژ: ۱۰۰۰ دانه
- نرخ: ۳۰۰۰ دینار
- بلاوکار: ناوهندی غزله نئوس - بۆ چاپ و بلاوکردنه وه

قاوہکان خراپ سہ فہر دہ کھن

پہری کھریمی نیا

چیرۆک

۲۰۱۵

(...)

بیری خوا تورومپاکه‌ی ده‌میکه بوو ئاوه‌که‌ی
چووبووه خواری.

هه‌تاو هه‌رچی تیشکی هه‌بوو ناردیه ئیره. خه‌لک
عه‌جمانیان لی هه‌لگیرا. بووکه‌بارانه‌یان ساز کرد و
خنکانیان له ئاوا. ئینجا ده‌ستیان هه‌لخست: خواجه بیکه
به خاتر خوشه‌ویستی پیغه‌مبه‌رت باران دابارینه. با
گیاوگژ شین بنۆ. مه‌ر و بزن لی بخۆن. شیر به‌ن و
مال و منالمان لی تیربن و گه‌وره‌بن و ببه‌ ساحیو مال و
منال و له ئیمه‌یش رازی بیت.

خوا وتی: باشه هه‌ندی ئاوم ده‌نی با بیره‌که‌ی
پی‌بینمه‌ سه‌ر.

که هه‌موویان چاویان له ماله‌کانیان کرد به‌قه‌ده‌ر
خواردنه‌وه‌ی خۆیان ئاویان بوو به‌س.

(بۆن)

حەزىم چۈۋەتە پىياۋىك، ماچەكانى بۆنى ئۆدكۆلۈن
ئەدات. كە دەم ئەنئەتە سەر دەم سەرەتا دەم دىۋا
بازنەيەكى دەۋرى دەم ئەۋجا ھەموو كەشەكە پىر ئەكا
لەبۆنى ئۆدكۆلۈن. ۋىنەگرەكە ۋىنەيەكى لىگرتىن.
ئەۋرۇ ۋىنەكە دەگاتەۋە دەستىم.
لە ئەشپەزخانە دانىشتۈۋە ۋە گۆشت ۋەرد دەكات.
لەدەرگە درا.

. ئاى ۋىنەكەم ھاتىيەۋە؟

بە پەلە ھەستا. دەرگەكەى كىردەۋە. پاكەتەكەى
ۋەرگرت. ھەلى پىچرى. ۋىنەكەى دەرھىناۋ بىردى بۆ
لىۋەكانى.

. ئەى بۆ ئۆدكۆلۈنەكەى كۋا؟

چۈۋە ئەۋدىۋ درگاكەۋە، ھەلات بە دىۋا
ۋىنەگرەكەداۋ ۋىنەكەى دايەۋە.

(مان)

حهوتووی جاری دهچووه سهر قهبرهکهی و بنه
هه لاله برایمه که که خوی چاندبووی، ئاوی دهدا. زپهی
ته له فۆنه که له بیرى خست.

- وه لامه کهت بوو به چی؟

- من ژيانم وا به ئاسانی نه گرتووه ده بی قسه ی
له سهر بکری.

- دهی باشه با له یه ک ببینن.

ته له فۆنه کهی دانا. جلهکانی له سنگه که کرده وه.
قه له م چاوه کهی له کومیدی جلهکان دهرهیناو چووه
به ر ئاوینه که. جلهکانی له بهر کردو قه له میکی به چاویا
هینا. رۆژمیره که کیشای بو لای خوی. چاوی لی کرد
تا ئهم رۆژهی ههر له یاد بمینی (ههینی). لچیکی
هه لقور تاندو چووه وه بهر ئاوینه که. قه له مه کهی
هه لگرته وه خالیک له په نای خاله کهی تری ناوچاوی
بکوئی. ته قه ی دهر که هه ستا. کردیه وه. چه پکی

هه لاله برایمه له بهر ده رکه راکیشرا بوو. به په له
هه لیگرتنه وه. ده رکه ی له خوی داخست. قه له مه که ی
دوو کوت کرد.

(۲)

حه وتووی جاری ده چوومه سهر قه بره کهی و
بنه هه لاله برایمه که که خوم چاند بووم، ئاوم ده دا.

زړه ی ته له فونه که له بیرمی خست.

. وه لامه که ت بوو به چی؟

. من ژیانم وا به ئاسانی نه گرتووه ده بی قسه ی

له سهر بکری.

. ده ی باشه با له یه ک ببینن.

ته له فونه که م دانا. جله کانم له سنگه که کرده وه. قه له م

چاوه که م له کومیده که دهره ی ناو چوومه بهر ئاوینه که.

جله کانم له بهر کردو قه له میکم به چاوما هیئا.

روژ ژمیړه که کیشامی بو لای خو ی. چاوم لی کرد تا

ئه مروژهم هر له یاد بمینی (هینی). لچیکم هه لقورتاندو

چوومه وه بهر ئاوینه که. قه له مه که م هه لگرته وه. خالیک

له په نای خاله که ی تری ناو چاوما بکوتم. ته قه ی دهر که

هه ستا. کردم وه. چه پکی هه لاله برایمه له بهر دهر که

راکیشرا بوو. به پهله هه لمگرت هوه. په رداخی ئاوم هیناو
هه لاله برایمه کهم تیخست و نامه بهر خوړه که. که پامه وه
بهر ئاوینه که. خاله کهم کوتاو جانتا کهم هه لگرت و
دهر که کهم له و دیوه وه پیوه دا.

(گەرەكەكى خۆم)

داوھل ...م بە دەستەوہیہ. کارییہ کەم نیه پیشتر
داوھل عەباس، داوھل رەحیم، داوھل مەنسوورو داوھل
عەلیشم دروست کردووہ. ئەو دوانەییە کە میانم ھەر
لەبەر دلان نییە لە گەلاریزاندا سازم کردوون. من
خوایەکی خۆشم لەزەردی ھەر نەھاتووہو بە
ھاتنیشی ھەرچی ئازامە دادەھێزری. بەلام دوو
داوھلە کەکی دی رۆح و رەوانمن. داوھل مەنسوور ھین
بەھارە. ئەمن پیم وایە بەردە بناخەکی زەوی وەستا
کە ریم لەم رۆژەدا دایناوہ. داوھل عەلیش ھەرچەند
چلەکی زستانیەو ھەر بە ناو ھینانی زستانیشت سەری
دامدەپۆشی کەچی ھەر بە راددەکی سپیایی چاوم
دەمەوی. راستی مردوو بی کفن دەبی؟ بۆیە بۆ ئەم
چوار داوھلەم کۆلانیکی دوورو درێژم ساز کرد و
پلاکیکی شینیشم لەسەرەتای کۆلانە کەدا داکوتی و

له سه رم نووسی: کولانی داو له... نا جارئ ناویکم بو
هه لنه هیناوه.

به ته مام که ئەم داو له یشم ته واو کرد ئه ویش که مه
خه لکی ئەم کولانه. ئەمانه له ژیر خانه که ماندا درووست
ده کهم ژیر خانیکه تاریکی زه به لاج. باو کم به هیچ
جوړئ به بوونی ئەم داو له لانه ی نه زانیوه. بویه
له هه رکویش داده نیشی با ده کاته خو ی: (ئەم کچه م
خواره حمی کرد له کچی کهس ناچی. داو له ساز؟ هه
باسی مه که به لام به و خواجه هه رسووسه بکه م بزانه
داو له ساز ده کایا نا کردوویه ده بیبه م لای پردی گه وره
به دهستی خو ی قه بریکی پی هه لده که نم. له چالی
ده خه م) بویه منیش دایکم کردووه به چرا رینوینی
سه رکولان. هه ر که باو کم ده رکه وت چرایه کی سووری
پی به پیتا پیتا هه لیده کاو ده یکوژینیته وه. ئیتر منیش
به په له پارچه یه کی زه لام ده کیشم به سه ر کولانه که دا.
خۆم ده که م به خه و.

چرا هه لنییه دانیش تووم خه ریکی ساز کردنی دلی
داو له...م.

- ئه ری به هیوا به خیرت بو ده داته وه! (داو له
عه باس)

. من به تیشکی چاوم ناهیلیم دلی بگه شیتته وه! (داوئل
مه نسوور.)

له تیکی دلی له دهستم که وته خواری. هه لمگرتته وه.
. جا کاری به زۆری چۆن دهبی! (داوئل رهحیم).
توند سفتم کرده پالیه ک.

. سهیرکه که منت دروست کردووه، ئایا دهبی
دهست به درووست کردنی یه کیکی دیش بکهی؟ من
ئیزنی کاری وا نادهم. (داوئل عهلی)
. رۆله خهریکی کاری خۆت ببه. ئه گهر ئه وان
راستیان بکردبایه بۆ داوئل نه بوونی خویان کاریکیان
ده کرد.

دهست له پارچه کانی دلی داوئل... ده ساوم.
. من که وتم دهبی له گهل بنه ماله که یاندا هه
تیکه لاویم هه بی. (داوئل رهحیم).

. هه لبت ئه گهر راده وهستی تا بارودوخه که م
خۆش دهبی ئه وه باشه، دهنه هه ر وهک پیشم
وتوووه ئه وه هه میشه ئازاده بۆ هه لبراردنیکی دیکه.
(داوئل عهلی)

. ئه مه نا یه کی دی (داوئل عه باس).

- من نایشیهینم بهلام هەر دهبن رایشی وهستینم.
(داوهل مهنسور).

دایکم چرای سوور لی دهدا. من خهوتووم. به لای
کولانه که دا تیپه ری. ئەمجاریش هیچ.

- ترسه نوک. من له گهلت بم ترست نامینن! (داوهل
مهنسور)

- نا پیم خوش نییه هیچ شتیک به دزییه وه بکهی.
(داوهل عهلی)

- چیه بو خویان نه یانکردووه؟ (داوهل عهباس).
- پیم خوش نییه هیچ شتیک له م باره وه بلیم. (داوهل
رهحیم).

له خه وهستاوم. ئاو له چوار پارچه دلّه که دهپژینم.
ئهم لاو لاکانی ریک دهکهم. هەر چواره که یان دهنیم
بهیه که وه.

... (داوهل عهباس تیشک دینن دهیکاته چاوییه وه).
... (داوهل مهنسور تکتک ئاو دهکات به دهم
خوییه وه).

... (داوهل رهحیم بهدوای کهسیک له ناو
بنه ماله که ماندا دهگه ری).

... (داوهل عهلی گۆرانیه کانی داریووش دهلیته وه).

دلّه که دهستی لی به رده دم هر چوار پارچه که
چه سپیون به یه که وه.

داوهلّ عه باس:.... (زوو ده چیت ژیانیکی هاوبهش
پیکدینیت.)

داوهلّ مه نسوور:.... (برپاری داوه هم خوی و هم
من بکوژی.)

داوهلّ عه لی:.... (پووله کانی له ژووره کهیدا خر
کردوته وه به دوی قاچا خچیه کدا ویله له کولانی
داوهله... بیپه رینیتته وه.)

دلی داوهلّ... له لای چه پی دانا. ئیستاش نازانم ناوی
کولانه که چی لی بکه م.

(بړا)

جغاره‌ی تیر^۱ سهری بۆ ئازادی هه‌لخست و وتی: دنیا
زۆر خوښه لای تۆیش وانییه؟

ئازادی سهری هه‌وادا، ئاسمان ره‌ش داگیرسابوو.
جغاره‌ی بۆن به تیری وت: دنیا زۆر خوښه لای
تۆیش وانییه؟

تیر سهری هه‌وا دا ئاسمان ره‌ش داگیرسابوو.
مارلبرۆ به بۆنی وت: دنیا زۆر خوښه تۆیش پیت
وانییه؟

بۆن سهری هه‌لخست ئاسمان ره‌ش داگیرسابوو.
وینستۆنی هه‌نده‌رانی به مارلبرۆی وت:....

^۱ تییینی:

*نرخ‌ی جغاره‌کان له که‌مه‌وه بۆ زۆر چوو.

* جغاره‌ی ئازادی ئیستا دروست ناکری.

(پیاوه‌که‌ی سیانی کووشت)

دیمه‌نی (۱) ئه‌سپه هه‌ستایه سهر ههر دوو پی.
حیلانی. سی پلنگ له‌ده‌و‌رو به‌ریدا راکیشرا بوون. له حيله
که‌وت. بوچرکه‌یه‌ک به‌سهر ههر سی پلنگه‌وه وه‌ستا.
به‌ره‌و شاخ سه‌رکه‌وت. به‌رد خۆیان رژانه خواره‌وه.

دیمه‌نی (۲). رووی له‌براکه‌ی کردو وتی: نا.

دیمه‌نی (۳). به پی هه‌والیک که دراوسێکان ده‌یلین:
گوایه کوتر خۆی حه‌ب خوار دکر دووه.

دیمه‌نی (۴). دایکی کاغه‌زیکی به‌ده‌سته‌وه‌یه ناوی
ئه‌سپه‌که‌و ده‌زگیرانه‌که‌ی تیدا ده‌نووسی و به‌ده‌رزی
به‌رۆک له‌ژیر چاره‌که‌که‌ی ده‌دا.

دیمه‌نی (۵) هه‌والی ده‌زگیرانه‌که‌ی له‌و کاته‌وه‌ی
رویی بوو نه‌یده‌زانی. به‌لام ده‌زگیرانه‌که‌ی به‌قاچاخی
هه‌والی له‌هاواله‌کانی ده‌پرسی.

دیمه‌نی (٦). من له ژيانی ئیره‌کانه وەرپ‌سم بیز
ده‌که‌م. ئەمانه به‌س منیان بۆ دۆشین ده‌وی ده‌رۆم بۆ
ئەوه‌ی ده‌ست به‌ دۆشین خۆیان بکه‌ن.

دیمه‌نی (٧). دایکی و دوو خوشکه‌که‌ی وینه‌که‌یان له
قاپ گرت و دانیشتن وه‌ی رۆ وه‌ی پۆیان به‌سه‌ردا گیرا.
دیمه‌نی (٨). ته‌له‌فۆنه‌که‌ زه‌نگی خوارد.
- به‌لێ فهرموون.

... -

- بۆ لال بووی

... -

دیمه‌نی (٩). ده‌زانی به‌ته‌مام ته‌ختیک به‌ینمه‌وه
که‌بووین به‌یه‌ک خه‌وتنی سه‌رته‌خت که‌یفیک‌ی هه‌یه.
که‌یفیش له‌گه‌ل کیدا: کو‌تر...

دیمه‌نی (١٠). براکه‌ی ده‌زگیرانیکی بۆ دۆزییه‌وه.
وینه‌که‌ی نیشانی ئەسه‌په‌ دا.
- ئەم مانگایه‌.

دیمه‌نی (١١). ناوه‌که‌ت. ناوه‌که‌ت چه‌ند خو‌شه‌: کو‌تر.
ده‌زانی دوو کو‌تر له‌سه‌ر گو‌یسه‌وانی په‌نجه‌ره‌که‌مدا
هیلانه‌یان کردووه‌ هیلکه‌یه‌کیشیان هه‌یه. به‌مه‌ تۆم
دیته‌وه‌یاد.

دیمه‌نی (۱۲). کۆتر دواخه‌لاتی دایی. ئه‌نگوستیله‌یه‌ک
و زیره‌یه‌ک.

دیمه‌نی (۱۳). گه‌یشته‌سه‌ر ترۆپکی شاخه‌که. له‌گه‌ل
قاچاخچییه‌که بری چپه‌چیپان کرد. ئه‌م جانتاکه‌ی دانا.
وینه‌که‌ی گیرفانی ده‌ره‌ینا.
- کۆتر:.... -

خستیه‌ بن‌بنی ساکه‌که‌و له‌سه‌ر پشت لی‌ی دریژ بوو.
دیمه‌نی (۱۴). هه‌رچی دارایی بوو دابه‌شی کرد
به‌سه‌ر مێینه‌کانی ماله‌وه‌دا. بۆ کۆتر فلسیکیش.
- دارایی کۆتر منم.

دیمه‌نی (۱۵). له‌سه‌ر شاخ بیخه‌م لی‌ی راکشاه.
مایینیک خۆی پیوه‌ نووساند.

دیمه‌نی (۱۶). کۆتر پیکه‌نینه‌کانی بایکۆت کرد.
- به‌س بۆ ئه‌سب

ئه‌زانی پیکه‌نینه‌که‌ت زۆر خوشه‌ کیشانه‌وه‌که‌ی
ئاخری پشت ده‌شکینی. (ئه‌سب وتی)

دیمه‌نی (۱۷). ئاسمان شین شین. داره‌کان خۆیان
ده‌له‌نگینن. قاچاخچییه‌که‌ له‌گه‌ل ئه‌سب قسه‌ ده‌کا.
ئه‌سب تووره‌یه‌یاله‌که‌ی باده‌دا.

- که‌ ناویری بۆ هاتی؟

- شەۋيىكى دى.

بە پەشۋكاۋى كاتى دەموۋچاۋى شەلغانى ئارەقە
بوو.. لە خەو راپەرى. دەلەرزى، ئاورپىكى دايەۋە مايىن
ۋەستابوو.

دىمەنى (۱۸). ئەلۇ... ئەلۇ... بەرزتر. تمشاكە. بە كۆتر
بلى سىلامەتم. ئەلۇ... ئەلۇ... بەختيار. ئەلۇ ئەشا ئەو
شانسە كارتەكەيشم تەۋاۋ بوو.

دىمەنى (۱۹). كۆتر گشت رۆژى وىنەى ئەسپى ماچ
باران دەکرد.

دىمەنى (۲۰). ئەسب خەو بە كۆترىشەۋە نابىنى.
دىمەنى (۲۱). بىنەمالەى ئەسب ئەمە ئەزانن كە ئەسب
لە كۆتر جوئ بوەتەۋە. لەسەر شتى هيچ. بۆيە دايكى
ئەسب لە ميوانىيەكاندا بەدۋاى كچىكى كەلەگەتى
سپىكەلانەدا دەگەرا.

دىمەنى (۲۲). كۆتر ھەر بەتەمايە تەلەفۋنى بۆ
بەختيار بكا بەلام تا ئىستا قىسمەت نەبوۋە.

دىمەنى (۲۳). ئەسب دوۋەم جارىش ھەر خەۋى
دى نەپۋى.

دىمەنى (۲۴). ئەسب ھەر دۋاى ئەۋەى كلكەۋانەكەى
لە كۆتر ۋەرگرت كلكەۋانەكەى گۈرايەۋە.

- گه وره يه.

كلكه وانه كه ي كوتر به س سه نكيكي به سه ره وه بوو
ئه وه ي ئيستا شه ش سه نكي هه بوو زريزه يش كه هر
نه بينرا.

- پياوو زريزه؟!

ديمه نى (٢٥). كوتر له جلى ره شدا ئه گهر گوله كانى
جله نه بو ايه ليك جوئ نه ده كرانه وه.

ديمه نى (٢٦). خوى ده لئ: مه يانم به مايين نه دا.
به لام كوتر له باى شه مالى بيستبو وه وه كه: دياريشيان
گوڤا وه ته وه.

ديمه نى (٢٧). هه لبه ت توفير ناكات بو ئيمه ژنه كه ي
كئ بيت. به لام بيچكه له پيوهره كانى خوى ئيمه ژنيكى
ته ږو ته ميسو گورجمان ده وييه كيكرمان ناوئ هر
قسه ي بئ. به رحمت بئ باوكيشى چه زى زور له
زه ماوه ندى ته سب بوو به لام....

ديمه نى (٢٨). ته سب له ناو به فردا بخه وتايه ون
ده بوو.

ديمه نى (٢٩). كوتر دواى گه ږانه وه ي ته سب خوى دا
به ده ست قه له مى ويينه كي شيكه وه. بيكي شيته وه.

ديمه نى (٣٠). زه ماوه ندى ته سب كه س ناييبنئ.

دیمه‌نی (۳۱). کۆتره‌کان له‌وێ رویشتوون.

دیمه‌نی (۳۲). سی‌هه‌م‌شه‌ویش نه‌پۆیه‌ک‌سه‌ر
گه‌رایه‌وه‌ بۆ خوار شاخ.

دیمه‌نی (۳۳). ئه‌ودیو شاخ ژیانیکێ خوشه
هه‌رچییه‌ک بکه‌ی هه‌ر خۆتی و خۆت. یه‌که‌م کارم که
گه‌یشتمه‌ ئه‌وێ کۆتر ئه‌زانی چیه‌.

ها.

خواردنه‌وه‌ و رشانه‌وه‌.

...

دوای ده‌رپی قوته‌ له‌ پی‌کردن.

ئه‌ی من؟

با بزانه‌م بۆم جوورده‌بی. هه‌ر له‌ بیرتام.

دیمه‌نی (۳۴). کۆتر کلکه‌وانه‌ دیارییه‌که‌ی خسته‌وه
ناو قوتوه‌که‌ی.

دیمه‌نی (۳۵). که‌س به‌هاتنه‌وه‌ی ئه‌سپی نه‌زانی
به‌ره‌و پیری بچی.

دیمه‌نی (۳۶). کۆتر دلی ره‌زای نه‌دا کلکه‌وانه‌ی
وینه‌کیش له‌قامک بکات.

دیمه‌نی (۳۷). ئه‌سب که‌ هاته‌وه‌ کشه‌ی له‌ هه‌رچی
کۆتره‌ کرد.

دیمه‌نی (۳۸). ئەسب نامە‌یەکی بۆ شاخ بە‌قا‌چا‌خی
نارد. دا‌وای سیا‌وشی کر‌ده‌وه.

دیمه‌نی (۳۹). کەس لێی نە‌پرسی بۆ‌چ دە‌چی؟

دیمه‌نی (۴۰). یە‌که‌م ژە‌م هیچ دو‌وه‌م هیچ، سی‌ه‌ه‌م
ژە‌م دا‌ی لە‌ قول‌پی گریان. نە‌یه‌یشت کە‌س نان بخوا.
دیمه‌نی (۴۱). هیچ رۆژ‌نامه‌یە‌ک هە‌وال‌ی‌کی کۆ‌تری
پێ‌نه‌بوو. رۆژی ما‌ه‌واره‌ ژنی‌کی پێ‌شان‌دا. با‌سی سی‌وه‌که‌
بوو.

دیمه‌نی (۴۲). خۆ‌زگە‌ بە‌قسە‌ی خە‌وه‌کە‌ی سە‌ره‌تام
بکر‌دا‌یه.

دیمه‌نی (۴۳). کە‌ سیا‌وش هە‌وال‌ی هات ئە‌سب لە
حە‌مام بوو.

دیمه‌نی (۴۴). با‌و‌کی ئە‌سب چو‌وه خە‌وی دا‌یکی
ئە‌سب پی‌وت: سیا‌وش گە‌وره‌ کە‌ن کار‌تان بە‌ حە‌لال‌ی
و حە‌رام‌ی نە‌بی‌ی قس‌مه‌تی ئە‌و ئە‌وه‌یه‌ بە‌ هە‌تی‌وی بە‌خی‌و
دە‌بی.

دیمه‌نی (۴۵). رۆژ‌نامه‌یە‌کی نا‌و‌چە‌یی نو‌وسی.
کۆ‌تری‌کی بی‌نا‌و‌نیشان لە‌ ژو‌وره‌کە‌یدا بە‌ هە‌ل‌واس‌را‌وی
دۆ‌زرایە‌وه ژنان‌ی بە‌ر دەر‌گا ئە‌یان‌وت: تێ‌که‌لا‌وی لە‌گە‌ل
وێ‌نه‌کێ‌ش س‌کی پی‌ پر‌کرد.

دیمه‌نی (٤٦). باوکی سیاوش له حه‌مام سیاوشی
هه‌ر نه‌ناسیه‌وه.

دیمه‌نی (٤٧). ئه‌سب له هه‌والی کوتر راچله‌کی.
چاویکی له هه‌موو دیمه‌نه‌کانی ژیا‌نی کرد.

- من که‌ی ئه‌مانه‌م کردووه هیچیانم له‌یاد نییه‌؟

دیمه‌نی (٤٨) سیاوش له‌شه‌قامه‌کاندا ویله‌.

دیمه‌نی (٤٩)

- (چه‌ند کات به‌ده‌نگی).

(نه بووراوه کان)

به میړده که مم وت: چوومه ناوه وه، ئاگایه کت لی بیت.

دهرکه که ی ژهند. نه وهنده ی پی نه چوو کردیه وه. میړده که ی سهری بهرز نه کرده وه.

به میړده که مم وت: کامران خواحافیز.

چووه وه نه و دیو. دهرکه که ی پیوه دایه وه. بری ته قه ته قی لیوه هات. منداله دهستی به گریان کرد.

میړده که مم وتی: خواحافیزی چی؟ پیوه ند دهگری. زوو وهره ده ری.

من وتم:....

دهنکی به گوئی میړده که ی نه که یشته. منداله ته واو ته واو دهنکی حه وا دابوو. لای کووره که به دواي شووشه شیره که دا که را. منداله تاوی دایي.

به میړده که مم وت: که رم نه بی. ئاکات لی بی.

میړده که مم وتی:....

میژده ئاگای له قسه هەر نه بوو. (ئەو ژنەى خۆى
سوتاندبوو وتى دواى ديسان خولهى به بنیشتەکەى
دایەوہ.)

- بۆ زووتر نه هاتى به بانگییەوہ (ژنەکەى خۆى
له دار دابوو).

من وتم: بیر کوا؟ پیاویش...

پیرەژنەکە که خۆى دەرمانخوارد کردبوو هەلى دایە.
باسى پیاومەکە چاکیان نییە. (بنیشتەکەى دەمى هەر
کەف بوو فرى دا. یەکى دى جوى.)

- کوا هەموو جارێ وایە؟ شتى چاکیش هەیه. (ئەو
کچەى دوو قسە له سەرى بوو. ١- خۆى خۆى
کوشتبوو. ٢- کەسو کارەکەى کوشتبوویان، وتى)

- تۆ هیشتا تووشى نه بوویت. (ژنە بهرپرس وتى و
دوو بنیشتى دى خستە زاریەوہ.)

- بووم. وەک ئیوہ به لām نا! (کچە ئەمەى بهس به
خۆى وت.)

- سەوزە هەى سەوزە سەوزە چاوەکەم.

گۆرانى بۆ مندالەکە دەوت. مندالەکە هەر بۆ دەستى
دەپروانى. دەستى دەکووتا به رەورەوہکەیدا.

موروو هشینه کانی دهستی له تهلی ره وره وه که گیرا.
 دهستی بۆ بهرز نه کرایه وه. کیشای، دیسان کیشای.
 نه هات. په ته پچرا. دهستی بهر بوو. درا به ناوچا ویدا.
 باوکی نه یهیشته بگری. شووشه شیره که ی ته پانده
 ده می. منداله نیوه گریان و نیوه ژیره وه بوو
 مه که مژه که ی مژی باوکی له ره وره وه که ی هینایه
 ده ری و له سهر کانا پاکه دریژی کرد. شووشه که ی
 په رویه کی خسته ژیری. روژنامه که ی هه لگرت ه وه.
 له سهر کانا پا تاقه که سییه که سهری به سهر دا شوپ
 کرده وه به میرده که مم وت: شیره که نه په ریته قوورگی.
 دهنگی وشه کانی روژنامه که نه یانهیشته دهنگ بگاته
 گوئی. منداله شیره که ی ده مژی. به ههر مژینی بریکی
 شووشه که خوی به به تالی ده بینیه وه.

ئەو ژنه ی به سهر منداله وه چووبوو چاوی له عهرز
 بری و وتی: له منداڵ خوشه ویستر، ئەویش بۆ ژن، ههر
 نییه. (بنیشتی نه جوی.)

من وتم: ژیانانی منداڵ.

پیره ژنه که ی که خوی ده رمانخوارد کردبوو وتی:
 مندالی چی و شتی چی پیاو ئەگەر پلی هه ستا ره وهیه ک

مندالیشته هه بی هه ر ژنت به سهردا دههینی. (بنیشتهی جوییه وه.)

کچه که وتی: منیش مندال وای لیکردم. (قسهی دلی به کهس نهوت).

له ده رکه درا. منیان گهرهک بوو.

- چه پکی گولی له قهسی دی.

لیم گرت. درگاوانه که ده رگه کهی شهق پیوه دا. ده لاقهی ده رکه کهی هه لدایه وه. : پیاو به و هه موو چاکییه وه. گولی له قهسیشته بو دینی. تویش!

پیره ژنه که که خوی ده رمانخوارد کردبوو وتی: تویشیه کیکی له وان. دمت داخه! (بنیشته کهی فردا).

درگاوان وتی: قسه چی تی ئه چی؟ دنیام به دهسته. ئیوه چاکتان کوا؟

ئه و ژنه ی که سووچه کهی تا ئیستا نه دابوو به کهس و هیچیشی له دم ده رنه هاتبوو چوو بو لای ده رگا که. درگاوانه که به چاو تا به رده می خوی تیی روانی.

چاوه کانی ده رپه راندو وتی: نه حلهت. درگاوان. تف.

ده لاقهی به په له دادایه وه. دهستی ئه و ژنه ی که هاتبووه قسه گرتم و هاوردمه ناو کوپه که وه. له په نای کچه که دانیشته. کچه به به زه ییه وه چاوی لی نه کرد.

- دهر دت له وانی تر زیاتره؟

- ژیان بردنه دهرده (ژنه بهر پرس بنیشتی بو حهوا دا).

هه موو موله ق مان. گوله له قهسیه که له دهستم دا وهک شهق شهقه دهله رزا. ددانه کانم بهیهک نه دهگه یشتنه وه. به دهست باوه شم به خوځمدا کرد. خراپتر دهله رامه وه. کچه هه ستا. لیفه که ی خو ی دا به سهر شانه کانمدا. ته کانیکم خوارد. گوله له قهسیه که ی دهستم که وته خواری. له رزه که م برا منداله ملچه ی ده هات. شیر به م لاو لای ده میدا هاتبو وه خو ار. په رۆکه توزیکی مابوو. منداله توند توند هه ناسه ی ده کیشا.

چاو یکی له مناله که بری. روژنامه که ی به قینه وه دا بهیه کدا.

- ملچه ملج حه رازا.

له وی هاته ئه ملاتر. کانا پای منداله ی به جی هیشت. پالی دا به دیواره سپیه که وه. دیواره که ی پی ته نگ بوو. دوو سی جار ئه ملاو لای به پشتی کرد. خو ی گرموله تر کرد و ئه مجار پالی دایه وه. من وتم: نا. به لام ته مایه ری قسه نه بوو.

- درگاوان. درگاوان.

درگاوان ده لاقه که ی هه لدا یه وه.

- من وهک بهرپرسی ئەم به شه پیت راده گه یه نم
له مه ولا ئیزنی ئەوهت نییه هیچ دیارییهک بگه یه نیته
دهست ئەم به شه.

گوله له قه یسیه کانی له ده لاقه که وه حهوا دایه
ئهو دیو.

من وتم: ژنه بهرپرس رهنگه بونی منداله که می
پیوه مایی.

به بنیشت جوین ولامی دامه وه.

چوو له پشت میزه که ی خوی دانیشته و دهستی به
نووسین کرد و بنیشتیکی دی خسته زارییه وه.

- به گولیکی ئاوا له قه سی هه موومان ده خله تینن.
(ئهمه ی نهوت به لام خویندمانه وه له چاویدا).

- پیش ئەوهی بهاتیتایه بیرت له وانه بکردایه ته وه.
ئیره جیی شتی وا نییه. (پیره ژن وتی).

درگاوانه که هیشتا ده لاقه که ی دانه دابوه وه.

- (شيله بزده یه کی کرد و روی .)

- من و سیو پشتییه که. چاوهرپوانییه. (ژنه که ی هاته
لامان وتی).

من وتم: له ژيانی ئیره وهره سم له وهتی ههین بنیشت
جوین کارمانه.

کچه که وتی: دهستان به هیچ کوی ناگا.

ههستا چوو له لای ژنه بهرپرس.

. منتان به ههله هیناوه. چاوه پروانمن.

ئهو ژنه ی خوی سوتاندبوو وتی: بۆ کوی خوشکی؟

ئهو ژنه ی خوی له دار دابوو دهنگی بهرز کردهوه:

کی به زوری هیناتی خۆت هاتی.

کچه وتی: من و دهزگیرانه کهم.

و دهستی به گریان کرد. دهستی به سکیدا هینا

له وهتی ئهم کچه هاتبوو سکی ههروا بهرز بوو و

جاریک وتی: دایکم ئهلی: قهلهو بووی باوکم ئهلی:

قهلهو و تههره ماش ههه سهری دهبرم. سهربرین. له

سهربرین و...

باوهشی پیدا کردم. بری مات بوو له سهرم.

وتیهوه: بۆ جهژن بوو یا نازانم نازانم. کهرویشکیکمان

سهربری ئایی ی ی ی چهقۆ کول. کهرویشک

دهیزیران. زیرانی. زیرانی ئهمه ئهري ئهري. کهرویشک

نا... سهر برین... ..

ژنه بهر پرس بردی له سهر شوینه که ی خوی داینا.
په رداخی ئاوی دایه دهستی.

میړده که ی خه وی لی که وتبوو. منډاله پشت چاوی
شین هه لگه را بوو. ژنه له بهر ئاوه که دا پال که وتبوو. گاز
ته واوی حه مامه ی گرتبوو. که پسووله فیشه ی ده هات.

ئو ژنه ی خوی سووتاندبوو وتی: ...

ئو ژنه ی خوی دابوو له دار وتی: ...

پیره ژنه که که خوی دهرمانخوارد کردبوو وتی: ...

ئو کچه ی دوو قسه له سهری بوو: ۱- خوی خوی

کوشتبوو. ۲- که سو کاره که ی کوشتبوویان) وتی:

من وتم:

درگاوانه که ده لاقه که ی هه لدايه وه ژنه بهر پرس
چاوه کانی تیبری. درگاوان هات بلی:

میړده خه بهری بووه وه. ژنه که به سهر پیوه نددا
شور ببوه وه. دهمی نابوو به دهمیه وه هه ناسه ی به
دهمیه وه ده کرد. ژنه له سهر ئه ژنۆ دانیشت. دهستی
له سهر سکی منډاله گرت. نه ی توانی ههستی. ژنه دهستی
نا به سکی منډاله دا. دیسان نه ی توانی. منډاله شیر له
دهمیه وه ده هاته دهر.

می‌رده‌که چاوی له خۆی کرد. هه‌موو له‌شی بنیشته.
منداله شیره‌که قَلَب قَلَب دایکی پیی ده‌هینایه ده‌ر.
بنیشته‌کان خۆیان لکاندبوو به‌عه‌رزه‌وه.

لە درزی زەمەنەو تۆ

(بۆ: ئەوێ نەیبوو فرمیسک)

۳.

باوک:

دوینی شازدەو بیست، دوو حەوتوو بەرلەمەو ئەورۆ
دوارۆژی مان.

(مادام ئەورۆ دوارۆژی مانە بیدلی کردنی وی
گەرەیه کجار کفری.)

رژانی نەوت بەسەر سەربانە کەدا. بەم لادا، بەولادا:
نابی ئەم قەشانە بەیلم. چە بۆن نەوتی؟

- باوە جا بۆ بەم شەو، بەیانی، وەرە خواری.

...

بەم بەفرە. چاو سەلکە چۆلە کە هیچت پی ناکری.
قارەمان کورم. سیۆم هیناوە تەو. هەناریش بچۆرە
ژووری. بیخۆ. نانا. نایهیلیم ئەم قەشانە. ئەی چەند سالا
بۆ دیار نەبوون ئەم قەشانە. سەرم ئیستا کلووی سپی.
ئە دە بەفر واز بیتە. ئاخ قارەمان برینی مەعیدە یەتی.
تف لەو هوش و بیرە. خراپە بۆی میو. شەمچە کە

هه لگرت. گری بهردایه نهوتهکه. بۆنی سووتاوی دی.
 بانهکه گری تی چوو. کوندهبوویهک له قلشیکهوه
 ده رپه ری. خوی کوتا به شه ودا. پالیکی پیوه نا شه و فرپی
 دایه کۆلان. ئه وه تا ئه گهر بانی کون بوو ده بیته هیلانه ی
 کونده بوو. دهستی به سه ریدا هینا. له سه ری خوی
 کرده وه سه لکه چۆله که کان پیمه ره که ی هه لگرت ئه م
 دهسته و دهستی پی کرد له دهستیدا توند گووشی.
 به ربوو ه ساوینی بانه که. ده ی ته پانه وه قلشه کان.
 پیمه ره که که وته خواری له دهستی هه لی گرت ه وه. توند.
 توند. نا. ئه مقلشانه نابی بمینی. ئاگره که بایسی. دهسته و
 داوینتم. ژن و مندالم له خواری هان له بهر ئه م باره
 قورسه دا. چاکتر بایسی. با ته ر نه بن، ئاگره که چاوی کز
 کرد. ئه وه بۆ خوش نایسیت.

- ئه ی تا ئه ورۆکانه له کوینده ر بووی؟

- حیکایه تی قوولله. دهست مه ده له جه رگم. هی

زلیخایه.

- باوکه منیش دیمه یارمه تیت.

...

ئه وه باوکه بۆ ناداته وه هیچ وه لامی. قاره مان کوړم
 ویلم که. ئه م باره بۆ تۆنه هاتوو ه. من وه ک ئه و پیاوهم

که ناوی... ته ححا ناویشیم له بیر چووه. هه رچییه ک.
دهی. وا گوی زه وییان نایه سهر کول من ده بی بو خوم
هه لیگرم کول بهم خه مه وه. نا بو ئه ستوی تو هه رگیز
ئیتا با ئه مه م ته واو بیت ده چمه بازار شتیک ده کرم بو
برینی مه عیده که ت چاک بیت.

پیمه ره که ی ده ساوی له قلشه کان دهی ته پانه وه.
ئاگره که کزتر ده بو وه وه. تو بچوره ژووری.

له رووم نایه چاو له ناو چاوت که م. توو ئه م باره
قورسه. حه یفه. بچو با سه رمات نه بیت.

بییه لیه بو خوم. بونی قیره توا وه که ده هات.
نه وته که ی هه لگرت وه. قلم. به م لادا. قلم به ولادا. نه وته که
ئاگره که خواری.

باوکه. نه وته که له ده می ئاگره که دا دایسا. ئاگره بو
شه وه هه ستا. که م پرسیار بکه بگری. ئاگره که بالای
باوکه ی گرت وه. ئاگره که بایسی. چاکتر بایسی. کارت
نه بی به گو. ئه م قلشانه با چاکتر پر بیت وه قیره که
بتوی وه. با بسو وتم با مندا له کانم نه خوش نه که ون.
زو وکارم له ده ری هه یه. به گرت ر ببه. ئاگره که له ده ور
بالای باوکه دایسا. باوکه بیمه یار مه تیت. پیمه ره که له
ده ستی که وته خواری. نا، کورم بچو مالی سه رمات

نەبى با لەوە زياتر نەگريم. من نابى ئەم گرانە بخەمە
كۆل تۆ. ئاگرەكە بەگرتەر بگري. بگري. بگري... ئاگرەكە
برابوو بە بالاي پياووەكە لە ناو ئاگرەكەدا بوو. بۆ كۆلى
تۆنە ... كورەكە بە پينجەكەدا سەرکەوت. ئاگرەكە
شەوى دەسووتاند. شەونخوون ببووە بەسەر باوكە...

۲.

خوا:

۱.

دایک:

دویننی شازدهو بیست دوو حه وتوو بهرله مه و
ئه ورپو دواروژی مان.

(مادام ئه ورپو دواروژی مانه بی دلی کردنی وی
گه وره یه کجار کفری.)

جووته مه مکه که ی له سهر کراسه که ی دانا. سپی
سپی کراسه که ی له رهنگ چوو. حه ب و شت نه بوو ئه و
کات.

چوو ه ژیر شوپه بییه که. سهری بۆ ناو مه مکه کانی
شوپر کرد.

- بۆ شیر به شیر مه مکه کانم بیته شیر. شه خسی
گه وره.

گۆی مه مکی گرت. قامکی شایه تی مان و قامکه
گه وره که ی له م لاو لای ده می توند کرد. بووه غونچه.
گۆپکی مه مکی له نیوان قامکه کانی دهستی راستی نا.
نایه غونچه که. بهری دا ده می. له ژیر دار شور به بییه که دا
پال که وت. هر دوو قاچی هه ل سپارد. لاقی جووتی
داره که کرد.

- کور ه که م شیر به شیر دوا روژی مانیه تییا گه وره
شه خس ته ورۆ.

له گۆی مه مکه کانیدا ههستی به تووند بوونی ک کرد.
کور ه که م ئیستا دهیم ژئ. دهیم ژئ. تیر شیر دهخوا. رو له
بهخوا باوکت مراعاتی نه ده کرد. پیاو هه رکردنی له
سه ره. بوونی نا کاری پی نییه. باوکت مشکۆزمت بی.
ئه گهر شیر به شیر نا ئه بوویت وا کزۆ له نه ده بووی.
ته واو له شی مچۆرکی تیژا. گه رمایه ک له له شیا ته ندرا.
چاوی له گۆپکی مه مکی کرد. له ده می شیر مرده دا.
ئیستا ئیتر تیر بخۆ له شیر ی سپی. شیر مرده نیت. ئیتر
چاوه کان ی لیک نا. با منیش چاو لیک نیم. شیر مرده
نیت. چاوی بۆ ده می کرده وه. شیر مرده شیر به

لاشه ويلكهيدا هاتبووه خواري. له ژير دارشورهبويه كهدا
پال كه وتبوو، دارشورهبويه كه خوي به بهردا دهخست.
خوي بو دواوهوه دهخست. زيكري به سهردا ده كرد.

دۆست:

دوینى شازدهو بیست دوو حەوتوو بەرلەمەو ئەورۆ
دوارۆژی مان.

(مادام ئەورۆ دوارۆژی مانە بىدلى کردنى وى
گەرەیه یەكجار كفرى).

چەندى ماوه؟

نۆ دەقەو نۆ چرکە.

- دەستیكى هینا بە زگمدا. ئەى زگم بۆ ساردە.
جوولەیی. بزوانى. هیچی تیدا بەدى ناکرى.

دەسى بۆ مەمكى برد. شل، شل زەكیش ئا ھەر نییە.
دەى ... ئەزانى حەزم، حەزم لىیە كچىكمان بى چاوى
رەش، نانا ئەو چونكە حەزى لە چاوى سەوزە. با
سەوز بى. سەوزە كەلەگەت. زیت و تیگەشتوو. ئەرى
راستى ناوى. خو بیرمان لە ناوەكەى نەکردۆتەو.
ناوى ئەنیین... ئەنیین...

- دهی تو خوا ئەکات دەبی.

- برایمۆک ساعەت چەندە؟

- ماویەتی.

- من ئیستا که ئەبوايه له خەستەخانیە بمقیژانایە.

ئەزانم هەمووی هی ئەو حەبانە بوو. رۆلە کچم حەب
مەخۆ. خراپە. دواى هەر لی نابیتەو. بریا بەقسەم
بکردیتایە دایە. ئیستا ئەو کورەى وا برایمۆک حەزى
لیی بوو بەرپۆه بوو. چاوپرەش، وریا، قارەمان، سپی
کەلانی، راستی ناوی چی لی بنیین. ناوی ئەنیین...
ناوی... دەى جارێ. با بزانی لی ئەبمەو.

- نۆ دەقەکەى رۆی.

- دەلیم با بچینە خەستەخانیە. رەنگە ئەوان شتیکی
بکەن.

- باشە خو من ژان نابژیرم. چاوی له دیوارەکە
کرد. سپی، سپی، دەستیکی بە ناوچاوییهو گرت.
سرسر. چاوهکانی لیک نا. برایمۆک چاویکی بو
هەلبری.

- چ شیرین خەوتوو.

باشە خەوی چی ئەو دەبوايه ئیستا بە منداڵ
بوونەو بوايه. دەى، هیشتا ماویەتی، دەمی هەناسەى

توندى پيدا دههات و دهرويشت. قلىش قلىش ببوو. به
زمان قلىشهكانى تهركرد.

. ئاخ... .

ددانهكانى له لىوى گيراند. خوین، خوین له
قلىشهكانهوه ههلقوولى. چاوهكانى هه ر نهكردهوه. قولى
كراسهكهى بردو خوینى قلىشهكانى پى خاوين كردهوه.
شيرين ئهمرو نهيتوانیوه شانهى كات قژى. لهسهر گوله
شینهكانى قالیهكه دانیشتوووه. قژى دريژ جوانه بهلام
به ر دهست دهگرئ. راست دهكهى. دهى دواى ئهوهى
لى بووئتهوه قرتى كه، بهرچاويشت هه ر زور دريژه
ريكى دواوهى كهيهكسه ر. جوولهيهكى كرد. دهستى
لهسهر زگى دانا. لىوهكانى برد زگى ماچ كا. نا نا
شيرين ههزى لیه سهرشانى ماچ كرئ. (برايموك
تهزىكى ئهوهنده خوش نازانى نازانى وهك چى وهك ...
وهك ... نازانم چى دهى هه رچييهك بى لهلهشما پهنگ
ئهخواتهوه. جا باوهشت پيائهكه م. سوورسوور ئه بمهوه.
لهشم ئه زريكينئ. له زينيكى خوشم تيدايه.) ئه رى با
ئهم ژان نهگرتنهى بيرچيتهوه جارئ. قوچپهكانى دوانى
لى كردهوه لىوهكانى برد و له سهر شانى داينا.
. ئاى.

داچله‌کا. هه‌ستی به شتیک له‌سهر شانیدا کرد.
چاوی کرده‌وه و سوورانی بۆ سه‌رشانی. هیچ دیار
نه‌بوو. سه‌ری توند بۆ سه‌ررانی دانه‌وانه‌وه. په‌رچه‌می
له‌ دواوه‌ی جودا بووه‌وه. ده‌ستی بۆ ده‌ستی برایمۆک
برد. سارد، سارد، ده‌می دانه‌واندو له‌ سه‌ر
روومه‌ته‌کانی دانا. کلووی به‌فر، بی‌ده‌نگ.

- برایمۆک هه‌سته. پشتم داویه له‌رزین. هه‌سته
پشتم.

په‌رچه‌می له‌سه‌ر گوڵه‌ سپیه‌کانی قالیه‌که‌ نیشتبوو.
دواوه‌ی قژی‌شی سه‌رگوڵه‌ شینه‌کانیان گرتبوو.

(جهړا)

شاره‌دارى به‌رېزى قره‌جار:

نيمه دهره‌قهت زبله‌کانى ناوشار نايين.
تکايه‌يارمه‌تييه‌کمان دهن.

ليژنه‌ى زبلرېژده‌کانى قره‌جار.

شاره‌دار نامه‌کەى هه‌لگرت. بى‌ئوه‌ى ساکه‌کەيشى
هه‌لگرييه‌کسەر تا پايتەخت ر انه‌وه‌ستا. بيوه‌ى ئيزن
له‌پاسه‌وانى به‌رده‌رکه‌کەيش بخوازي خوى به
ژووره‌که‌دا کرد. پاسه‌وان به‌دوايدا هه‌راى کرده ژوور
شاره‌دار په‌له‌ى ديتنى سه‌رۆكى بوو.
سه‌رۆک سه‌رۆک گيرمان کردووه.

له‌ ناوه‌ندى ژووره‌که‌دا راوه‌ستا. چاوى له‌ هه‌ر
چارلا کرد بييجگه‌ له‌سه‌نده‌لييه‌ چۆله‌کان هيچيکى دى
ديوه‌کەى داگیرنه‌کردبوو. به‌په‌له‌ ئاوړى دايه‌وه. بچيته
لاى دهرگاکه. پاسه‌وانه‌که له‌ پشتيه‌وه بوو. به‌يه‌که‌دا
دران.

- ببورن.

- به ئەرکی سەرشانی خۆمی دەزانم، ئیو هەر
ئىستا بدهمه دەست سەرۆکی زیندان.

- بۆ بۆ چم کردووہ؟

- قەسدى ئیوہ لەم راکردنە چ بووہ؟
نامەكەى به پەلە لەگیرفانیدا دەرھیناو بەرامبەرى
رایگرت.

- گومانم زیاتر بوو. ئیترە خۆشارەدارى نییە.
پەلى گرتو دایە دەست سەرۆکی زیندان.

مونشی سكرتاريا فاكسەكەى خويندەوہ:

بەرئیز شارەدارى قرەجار.
زىلرېژكانى ناوشارمانىيان گرتووہ تەكايە زوو
خوتان بگەيەننەوہ!
بە سپاسەوہ: جىگىرى شارەدارى.

نامەكەى شارەدار نەگەيشت چونكە شارەدار حوكم دراوہ
بۆيە ئيزنى هيچ جۆرە پەيوەندييەكيش نابى لەگەلیدا هەبى.

دەواخانەكان بەرنەدەكەوتن، لە چەند كاتژمێردا
ئەوێ ماسك بوو رۆی. ئەوێ لەدەرەوێ دەهات زوو
خۆی بە ژووردا دەكرد.

- كەسێ لێ نییە با زوو بچم.

بەلام دەست بەجێ پەژێوان دەبوو. تا تاریكانیش
بەری نەدەكەوت. ئەو پۆژە لە ژوورەكاندا رۆژ
نەكرايەو.

- پیاوێكە بلی كاتژمێر چەندە بێ؟

- ئەها پەنجەرەكە.

- خەو بەسە رۆڵە. هەستە منیش خەوم زراو.

- كوا كەلەشێر خویندی؟

- پیاوێكە ناچی بۆ نان؟

... ..

پیاویکی قەرەجار کاری دەست بەئاو تەنگی
بێهەلچنی. تەمایەر بوو رۆژ كاتەوێكسەر هەستی.

- شەوییەلداش ئاوا نەبوو.

لیفە قوورسەكەیی لەسەر خۆی لابرد و خۆی پۆشته
كردەو. پشتی درگاكەیی لابردو درگاكەیی كردەو. فریا

نه كهوت چاو هل گلوښنه كهى ته واو كات. زرم درا به
عهرزدا. بوگه نيكييه كجار پيس لووتى پي گرت.
- نه زبله كي كړدوويه ته هوشه كه م؟

زور به نه زيهت زبله كاني دهوړوبه رى خو لابرډ.
هه ستايه سهرپي. هوشه هر ديار نه بوو. قووتووى
ريكا، شووشه ي ئاو ته ماته، تويكلي موز و شووتى و
پيشه و ... زور شتى تر له ژووره كه دا بوون. چوو
په رده كهى هه لدايه وه. له ويوه بچيته دهر. پشت
په نجره كه تاريك تاريك بوو. چوو ه ئاشپه زخانه كه. ناو
حاجه ته كاني گه را. كه وگيريكي پيدا كړد و هاتو كه و ته
هه لدپيني زبله كه.

پيره ژنيك هه ستا نويز بكا. چوو ده ست به ئاو،
ئاوى به ردايه وه.

- نهو بو نيه؟ چي بكم، راستي خو شهو ده ست
نويزم بوو، خه وم لي كه و تبوو؟ نه كه و تبوو؟ گويي پي
مه ده گومان دروسته ده ي.

نويزه كهى كړد. خو پيچايه وه بچي كوليره ي گهرم
بو به رقليان بيني. چوو لاي درگا كه. به كلي قوفلي
درگاي كړده وه. پالي له دهرگا كه وه نا بيكا ته وه. دهرگا

وہ لامي نہ دايہ وہ. ديسان پالي پيوہ نايہ وہ ئہ مجارہيش
ہر وا. زرم کہوتہ گيان درگاکہ. درگا ئہ مجارہيش
نہ يبيست.

- ئہي ہاوار چي بکہم؟ ئہم درگايہ ديسان خہراپ
بوويہ وہ.

کوني لہ درگاکہ دا بوو چاوي نا بہ کوونہ کہ وہ.
- هيشتاش شہ وہ.

دوو سي جار لووتي ہل لووشي. بونيكي بہ
خويہ وہ کرد. بہ ژوورہ کہ دا سوورپيكي خوارد. چوہ وہ
لاي درگاکہ.

- ئہو بؤگہ نہ ناخوشہ؟

چوہ وہ ناو جيگاکہ. راکشا.

- مالہ کہم بؤگہ ني کردوہ. بہ خوا ژنيكي پيس و
چہ پلم. بہ کار نايي بہ ياني دہيخہ مہ دہر.

دوکتور باويشکيكي دا. سہيريكي کاتر ميړہ کہ ي کرد.

- دہک دوات برئ ديسان باتري؟

ہستا چوو بؤ لاي پريسي کارہ باکہ. پريسہ کہ
تہقہ ي ليوہ هات. گلؤپہ کہ ہلنہ بوو. دوکتور دوو سي

تەقەى دىكەى لىۋە ھىنا. گلۈپەكە ھەلنەبوۋەۋە. چوۋ بۆ
لاى تەلەفۇن.

. ئەمە خۆ ئىش ناك؟

چوۋەۋە سەر تەختەكەى. مەلافەكەى دايەۋە بە
خۇيدا.

. دەى بەيانى ناچمەۋە نەخۇشخانە. دەلىم تى كەۋتم
نەمتۋانى بىمەۋە.

قېرەجار قېرەجارى سالان نىيە. ئەۋ شارەى خۇشى و
خۇشەۋىستى لىدەبارى، ھەموو كۆلان و گەرەك و
شەقامو ھەۋشەۋ... قېرەجار زىل گرتۋويە. كەس نازانى
سەرچاۋى زىل لەكۈيۋە بوۋە. كارناسان و پسپۇران
خەرىكى پىشكىن و لىكۈلىنەۋەن لەم بارەۋە، را زۆرە.
. رەنگە لە ھەسارۋكىكى دىيەۋە كرابىتە ئىرە.
(كارناسى جوگرافىا)

. زىلدانى مېژوومان بىستېۋو بەلام ئەمەيان نازانم
چىتان عەرز كەم. (كارناسى مېژوو)

. ئاۋو ھەۋا ھىچ گۆرپانىكى تىدا بەدى نەھاتوۋە كە
بىتە ھۆى سەرھەلدانى ئەم زىلانە. ھەلبەت ئەمە
قسەيەكى زانستى نىيە، ھى خۇمە. (كارناسى ئاۋەۋا)

. تاقى كوردنه وهى خواوهندى بارىته عاليه.
(مامۇستاي ئايىن)

. هيچ نيه كه شكه. (بيكارى قره جاپ)

ههلبهت ئه مانه را سهره تاييه كانن. ده بى چاوه پروانى
داهاتوو بين. بزانين ريگه چاره يه كى بو دودوزر يته وه.
به لام ئه وهى كه شايانى باسه ئه وهيه: قره جاپ ئىستا له
بارو دۇخىكى خراپدايه. ههر لهو رۇژه وهى زبل شارى
داگير كردوو، لۇديره كانى شاره دارى له گاراژ هاتنه
درو كه وتنه خاوين كوردنه وهى شار. جيگرى شاره دارى
له سهردانىيه كه مماندا فهرمووى: تا ئىستا چهند
كه وچكى شكاوه. دوو دانه له لۇديره كان ههر يه كسهر
له كار كه وتوون. به لام ئيمه وهك ههميشه كۆلنه در
بووين و ههر وهك ههميشه يش بو شهر له گهل ئهم
زبلانه يش ئامادهين.

قره جاپ ئىستا بۆگه نىكى دى بنيادهم كاس دهكا.
ههموو خهلك به ماسك ليدراوى هاتو چو دهكهن.

سهرۆكى ئاقارى ژينگه له چاوپيكه وتنى ئهمرؤماندا
وتى: ئهم زبلانه ههر چهند شاره كه مانى دزيوو ناشيرين
كردوووه بووه ته هوى رهنجانى خهلكه به تاقه ته كهى
شاره خوشه ويسته كه مان. به لام لهم لاتره وه بووه ته

هۆی ئهوهی که سه‌ره‌نجی جوړه بالندهیه‌ک بو لای
خوی راکیشی. که هر چه‌نده‌سه‌یری ده‌که‌ی له قه‌ل
ده‌چی به‌لامئه‌وه‌نده له‌باری ئه‌ندامه‌وه زل و زه‌به‌لاحن
که له داله‌که‌ر خوړه‌یش ده‌چی. هر له‌یه‌که‌م روژی
روودانی ئه‌م رووداوه‌وه ئه‌مانه ته‌مووره‌ی زبله‌کانیان
داوه‌و هر ده‌یخون و ده‌یخون و ده‌ست به‌جی
ریقنه‌یه‌کیشی بو ده‌که‌ن ریقنه‌کانیشیه‌کجار زله به‌قه‌ده‌ر
هیلکه‌ی قازیک ده‌بی. به‌شکه‌م ئه‌م بالنده‌یه بتوانن بینه
هۆی نه‌جاتدانی شار.

خوینه‌ره خو‌شه‌ویسته‌کان ئه‌مه بارودوخی شاره.
هر چی دوو‌کانه به‌ستراوه ئیداره‌کان تا حه‌وتوویه‌ک
داخراون. په‌یتا په‌یتا له‌سکرتاریایشه‌وه په‌یام و هه‌وال
دی‌که له‌بیری قره‌جاړدان. ئه‌م شاره متمانه‌ی زو‌ریان
به‌م قسه‌ هه‌یه. ته‌نانه‌ت جیگری شاره‌داری له‌ دوو‌هم
چاوپیکه‌وتنماندا وتی: سکرتاریا به‌ته‌مایه ئه‌گه‌ر
بارودوخ زور شر بوو ره‌شمال له‌ ده‌ره‌وه‌ی شار هه‌لدا
خه‌لک په‌نا ببه‌نه ئه‌ویکانه. ئازووقه‌یش قه‌راره بنی‌ری.
داوای لو‌دی‌رمان کردووه. زبله‌کانیه‌کجار زورن.
غه‌لته‌که‌کانیشمان خسته‌وته‌کار، زبله‌کان پان بکه‌نه‌وه.
بو‌وه‌ی ری‌گاو‌بان خوشتر بی ئیمه هه‌موو خه‌ریکین.
بزانین چی ده‌بی.

هه موو هه ول ددهن رزگاری کهن بهو هیوایی
قره جار بیته وه قره جاری پیش زبله وه.
ئاماده کردنی: رۆژنامه وانی قره جار

دهنگی ئاژیری ئامبلانسه که که رهکی بوو وهک
فیشهک دهرچی قره قری خستبوه قره جار وه. چهند
جاریک له سه ر زبله کان هه لخلیسکا. دهست بهجی خوی
گرته وه. خه لک هورووژمیان بو برد. سه ریان پی هینایه
دهر پیشتر په رۆکه ی گرت به لووتیه وه.

. جیم نییه له کویتان دانم؟

. له نه خوشیشدا پارتی بازی، سه گابیینه؟ (ئه وهی

مناله شل شل بوه که ی به سه ر دهسته وه بوو)

. نامبه ی چیوشه قه کیشم بو ده شکینی. چی بکه م بو

دهست به ئاو؟ (ئه وهی له دواو دواوه وه چیوشه قه که

دوو کووت کراوه که ی دابووه بن بالی)

. کئ وتی بیته بهر ئامبلانسه که؟ (سه ری بهرده

ناوه وه) پییان وایه من بهرپرسی ئه م نه خوشیمه.

. من ببه بای سکم بو ناگیرئ ئابرووی پیوه

نه هیشتووم. (کورپی پیره پیاوه که که خوی دابوو به

سه ریدا)

. ئەمە گشتى پىلانى خۇتانه. (بەرپىز نامەردانى كە
كتىيىكى بە دەستەوۈ گرتىبوو)

ژنەكە لەبەر ماشىنەكەدا خۇي دا بە عەرزدا.
لەچكەكەي بەپەلە داگرت. دەستى بە رىنى قۇي كىرد.
ھەر رنى، ھەر رنى، ھىچى دەستەكەوت. يەخەي خۇي
دادىرى، دەستى بە سىنگ كوتان كىرد.

. مىردەكەم سى تەلاقەي لى خواردووم لەسەر قۇم،
كلاوگىسىكم گەرەكە.

. وەللا بىلاھى ھى نەخۇشىەكەيە. چاك دەبىتەوۈ.

فىركارى قىرەجار بە خۇي و مايكروڧۇنەكەي
دەستىوۈ دەستى پى كىرد: خالەي شۇڧىر بەس
دەمەوئ دەورىك سوارم كەي بۇ ئەوۈي بە منالەكان
رابگەيەنم كە منالە خۇشەويستەكان، بەھوئ ئەم
نەخۇشىە نەگرسىيە كە كەوتۇتە ناو شارە ژىكەلەكەمان
قوتابخانە خۇشەويستەكەمان جارى دەبەستىن تاكوو
بەتەماي خوا بزانين كەي خەلاسىمان دەبىت و
دىسانەوۈ بچىنەوۈ پۇلە رازاۋەكەمان.

گشتيان پەرۋكەي بەرلووتيان لاڧىرد: ئىستا كەي
وەختى ئەم ھەلىتوپەلىتەيە.

پهړۍکەيان نايه وه به لووتيانه وه. بۆگەن کەمتر
بوو وه. بولبزیږه کەي شارەداري له سەر ته پۆلکەيه کي
زبله وه راوه ستابوو. کەوچکە کەي پر له خەلک بوو له م
بەر زبله کە وه دای دهبه زاندين.

- ئەوه خو بۆگەنه کە پیستر بوو. چۆن ماون؟
(ژنیك له ناو کەوچکە وه.)

- دهواتان هینا؟

- بۆ خاوينی بریاره چ بکری؟

- دوکتوره هه نده رانییه کان بوون به چی؟

- ئۆدکۆلۆن دروست نه بوو؟

ئەمبلا نسە کە ریگە کەي به ستر او دیت. دزه ریگەيه کي
له ناو داره کانه وه دیت هیواش پیی نا به گازداو بۆی
دهرچوو.

- ئەوه به لانیسبەت ئەو واوا لیها تووه چی لی هات؟
(پۆتینیکی خویری)

- قەت ئاوا به هیچ ناگەین! (به ریزمەردانی)

پهړۍکەيان هەر به لووته وه بوو کە چاویان له
ئامبلانسە دهکرد کە دوور کەوتبوو وه.

بولبزيړهكان و غه لته كه كان ته مو مژ و هه ور له
كاري خستن. ته مو مژ هه موو كيوه كانى بزر كړدبوو.
ته مو مژ يه كجار خه ست بوو. په نجه رهي ماله كان ئيتر
هيچ كويي ليوه نه ده بينرا. هيچ بهر پرسيك بو ئه م ته مو
مژه فرمانيكي دهر نه كړد. به ته ما بوون خوي ده ست
هه لگري. هات و چوكاني ناوشار ته واو كه م ببوه وه.
ريگاكان هه موو داشا رابوون. ريگه كان به ته ما بوون
له باريني ئه م ته مو مژده دا خاوين ببه وه. كه چي تا
ئيستاش هه وره كان له جيگاي خوياندا بوون.

نامه يه ك بو قره جار:

بهريزان كات ته نگه.

بووه ي رزگار تان بي هه وره نه زوك و نه باره كان
تووشى بارين كه ن. دهر كړدنى نه گريسي ئيوه به وه وه
ده روا.

نه خوشخانه ي پايتهخت: دوكتور ژياوه

کهوتنه خویان، دهمو دهست چهقو له کار
کهوتووهکانیان خسته گر، دۆخینهکانیان بو شل
کردهوه.

شارهوانی شار

دوای ریژ:

پاکهتیکی گوماناویمان بو ناردراوه تکایه بهدوادا
چوونی پیویست بکری.

ناونیشانی پاکهتهکه: کن قوتابخانهی قرهجار. مالی
پوتینیکی خویری.^۱

به سپاسهوه: سهروکی پوست

سهروکی شارهوانی بی سی و دوو لیکردن دهستی
پیکرد. پیلانیکی له پشتیهوه دهیت. زور زوو
کوبوونهویهک. زور زوو دهستووریک. زور زوو
بهپویهبردنی و ویستانی ماشین گهلیکی زور له سهر

^۱ئمه ناویکه دوکتور کهژاوه بههوی شته تاکه کهسیهکانهوه
برپویهتی بهسهریدا.

شەقامى مالى پۈتۈنلىكى خويىرى. رژانى پۇلىسى ماسك
لە سەر بە كۆلان و سەرباندا. بۆگەنە لە تەم و مژەكەدا
وہستابوو. ماسكەكەى داگرت.

- پۈتۈنلىكى خويىرى خۆت بەدەستەوہ بہ.

ماسكەكەى نايەوہ بہ دەمىہوہ.

(سەرۆكى شارەوانى لە وتو ويژىك كە لەگەل
رۆژنامەى ئاوەيانى قرەجاردا ھەيبوو بەم پرسىارە ئاوا
وہلامى دايەوہ.

- گومانى ئىوہ چى بوو كە ئىوہى ھىنايە سەر ئەو
رايەى كە پى دەچى ئەم پاكەتە...

- ئەو پاكەتە لۇغمى تىدابی. نەخۆشىەكى تىدابی.
رەنگە ئەو نەخۆشىەى قرەجارىش ھەر بە كردنەوہى
دوو پاكەتى ئاواوہ دروست بووبىتيا رەنگە نامەيەكى
شاراوەوياخود ھەرەشەويا رەنگە رەنگە رەنگە رەنگەو
ھەزاران شتى دى.

- بەلى بەلى ھەر شتىكى ئاوا.

- نەخىر ئەم پاكەتە كاتى سەرنجى ئىمەى راکىشا
كەدواى ئەوہى سەرۆكى پۈستىەكەم پاكەتەى بۆ
ناردىن سىزدە پاكەتى دى ھەر لەو چەشنە
نامەبەرەكانى دىش ھىنايان. ئىمە گومانمان كرد بۆيە

مەروا لەرووی نەفامییەو دەستمان بە کردنەووی
نەکرد. بێیاری گرتنی پۆتینیکی خۆییماندا ئەوجا...^۱.

^۱ رۆژنامەوانەکە دوایی بە هاوکارەکانی وت: سەرۆکی
شارەوانی ترستۆکە چونکە وت و ویژ تەواو نەبوو وتی:
قەراریکم هەیە و رێک من وام بۆ دەرکەوت، کە سەردانی
پۆتینیکی خۆی بۆ دەکات. (ئەمە مەحرەمانە بوو.)

پۆتین نەھاتە دەر. سەرۆک ھەر تەمایەر بوو. ماسکەلە ژێرەوہ عارقەى بە ھەمووان کردبوو. زوو زوو دەستیان بە ماسکەکەیاندا دەھینا و ئارەقەیان ئیشک دەکردەوہ. سەرۆک عارەقەیشی ئیشک نەکردەوہ. چاوی لەدرگای پۆتین بریبوو. پوتینیکی خوێری ھەر نەھات. تەم و مژ پۆلیسەکانی داپۆشیبوو. سەرۆک لەرزیکى لى نىشت: نەکا ئەم تەم و مژە ببیتە ھۆى دەرچوونى. بىئوہى بە کەس بلێ مى رینگای پۆتینیکی خوێری گرت. چەند جار قاچى ھەل کەوت. کە چاوی لەبەر پێى کرد پۆلیسیکی خۆیەتى.

(بلێ ئەم پاکەتە چى تىدابی؟ ئەو بو ناخۆشەى ناوی منى کوشتووہ.)

لە بەر درگاکییدا کۆمەلە کلیلەکەى گیرفانى دەرهینا.
(لیم سوورە زیرو شتى وانییە. ئەى تەقەى کوا؟)

چووہ ھەوشە. ھەوشەییەکی پر تەم و مژ. ھیچ گلۆپیک لە ناو تەم و مژەکەدا دانەدەيسا. خۆفیک گرتى،
(بچم، نەچم، خۆى مات نەدابی؟)

- ئایییى .

خۆى نووساند بە دیوارەکەوہ. بىھەناسە ھەلکیشان. دیوارە ئەتوت ئاوہ کولى پێدا رژاوہ. دیوی

دەرەوہی مالہکہ سوورسوور بوو. گوئی بو دہنگہ
راگرت. ہیچ، دہستی بو دہزگیرہی دەرگا گیرا.
(ئەم روت و قووتہ چییہ؟)

دہستی لە درگا کردەوہ. دہستی برد بو ژنہ. دہستی
بەسەر و سینگیدا هینا. سەر سەر.

(ئاخ بو ژنی. ئەم پۆتینەش چ سەیرە.)

دەنگی خشەخشیک ماتی کرد. پەنجەرەیک لە
حاست درگا کہوہ بوو. چوو، یەکیکی دی. پشتی لەم
بوو. روت روت. موویەکییە کجار زۆریش لەشی
داپۆشیبوو. رووی بو ئاسمان حەوادابوو. دہستی
زوو زوو تەکان دەدا. دەنگیکی نااسایی وەک ئەوہی
هائیسنا ناتاویکی دی هەناسە ی بچنری لیوہ دەهات.
ژوورە کہ بەس جیگایەکی داخراوی لیبوو. پەتوویە کیش
کہ فری درابووہ ئەولاتر. سەری نیکی سووری گەورە لە
ناوہندی جیگادا راکیشرا بوو. کۆرسیتیکی سووری
تۆری توند کرابوو لی، جی مەمکەکانی بۆش بۆش
داکەوتبوو. شۆرتیکی سووریش بە لاخواروویدا بوو.
قاچیکی دەرہاتبوو.

- ئۆئۆخەیش... -

و خۆی دا به سهر سهرینه که داو پاکه ته که ی دهستی
له سهره خۆ دانا. هه ستایه وه. سهیریکی سهرینه که ی
کرده وه به ربووه ماچ کردنی سهرینه. توند، توند، توند،
توند.

به ریز سهرۆکی پۆست.

دوای سلاو؛

ولامی پاکه ته که ی پۆتینیکی خویری ئاوايه: هیچ له و
پاکه تانه مه ترسن که ناردراوی پۆتینیکی خویرییه و
ده بیت بگاته ئاسمان.

به سپاسه وه: سهرۆکی شاره وانی

پلانی (۱)

مامانه خۆمالییه‌کان وایان بیرکردهوه: ^۱ئه‌گهر کچینی
چه‌ند کچ بدری باران ده‌باری. خا لیلی ئهرکی ئهم
کارهی له‌ئه‌ستۆ گرت. درگای ماله‌که‌یان له‌سهر شه‌قام
بوو. درگایه‌کی دی تیخست بۆ سهر کوڵان. یه‌که‌م کچ
به‌ته‌نی خۆی به‌ژوورداکرد. خالیلی له‌سهر لیغه‌یه‌کی
چوارقه‌دکراودا دانیشتبوو و بری شتی له‌ده‌ور خۆی
کو کردبووه. مۆری ^۲ده‌رزی و ده‌زوو ^۳بتادین،
دۆشه‌که‌یه‌کی داخراو و سیخیک. کچه‌ خۆی چوو له
سهر دۆشه‌که‌ پال که‌وت.

^۱ - ئهو چه‌ند ره‌سمه: ۱. بووکه‌ بارانه. ۲. پیاو خستنه‌ ناو ئاو. ۳. کلاوی سهر مه‌رقه‌دی پیاوچاک، هه‌موو. پیویستی به‌ ئاو بوو، قری
ئاویش له‌ قهره‌جاپدا هاتبوو.
^۲ ده‌لین خالیلی مۆریه‌کانی ده‌دایه‌وه به‌ کچه‌کان. که‌ شوویان کرد
له‌گه‌ل خۆیان بییه‌ن.
^۳ خالیلی چاوی چاک نه‌یده‌دی له‌ زۆریه‌ک له‌ منب‌ال بوونه‌کاندا ژنانی
سه‌قه‌ت ده‌کرد و کاری ده‌خستنه‌ دوورینه‌وه.

په که م جار عه لیکه سلاو. دووم جار نامه که ت کوا؟^۱

- من هاتووم بهس له بهر به پږم هردانی.

- و تم نامه که ت کوا؟

- کهس نه یزانیوه.

^۱ نه و که سانه ی که ده هاتن ده بوايه ئیزن نامه ی براو باوک و کهس و کاریان پی ببوايه.

پلانی (۲)

. تۆخوا نا نا. من دەترسم. ئىشى دى. تۆ ئەو
قورئانە. تۆ ئەو خوايە.

به چوار پياو هينايانه ژووره وه. فرپيان دايه بهردهم خاليي. خاليي توږي چه په سا. چوار پياوه هه ريه كه و له قه راخيكي دوشه كه دانستن. چوار چه قه لي كچه يان له سهر دوشه كه راكيشان. دوانيان هه ر دوو دهستي. دوانيان هه ر دوو قاچيان گرت. كچه چركه ي لي برآ.

- خواااااااااا.

خالیئیی سیخه‌که‌ی هه‌لگرت و چوو بهر قاچه‌کانی
کچه. کچه بزوانی له خوی چنیبوو. دوو پیاوه‌که‌ی
سه‌ره‌وه‌یه‌کی زله‌یه‌کیان له‌ملاو لای کچه‌که‌ دا. کچه
چرکه‌ی هه‌ر نه‌کرد. خالیئیی دووسی نه‌قورچکی
له‌لارانه‌کانی گرت. هیچ. ئه‌و پیاوه‌ی قاچی چه‌پی کچه‌ی
گرتبوو کوی به‌دلیه‌وه‌ نا.

.....

پلانی (۳)

کچیک له گهل کوریکدا هاتنه ژووره وه. زور
به پیزه وه له لای خواری ژووره که دانیشن. بی ئه وهی
خالیلی داوای نامه کات کوره که نامه که ی نایه به رده می.
من برای ئه م کچه م.

خالیلی چاویکی له کوره که و چاویکی له کچه که کرد
بوی کچه ی زیاتر روانی. کچه ده موو چاوی گه چ بوو.
کچه له ژیر چاوه وه له کوره و خالیلی روانی. کوره په لی
گرت. پالی خست له سهر دوشه که که.

نه ترسی هیچ نییه. به قه دهر دهرزی وه شان دنیکه.
کچه دهستی فری دایه ئه ولاره. موره ی لیکرد.
خالیلی چاوی لیوو. سیخه که ی دانا.
هسته.

- بۆ كۆي خالىلى؟ ئەم قوربانىيە ئەكەم بەلا كەمان
لەسەر لاچى.^۱

... -

داوينچى لە مالى بەريزنامەردانى لايەنگرى
دۆزيووتەو. داوينچى كتيب نەما، نەققاشى نەما لەم
مالەدا چاوى لى نەكرابى. بەريزنامەردانىتەنانت لە
رووى نەققاشىيەكانەو نەققاشى كيشايەو.^۲ لەقاپى
گرتو واژووى خویشى ليدا: داوينچى (۲).

^۱ بەقسەيەك گوايە ئەم كورەبراي كچەبوو خوى پەلامارى داو بە
قسەيەكى ديش دەلین دەزگيرانى كچەبوو پەنى پى داو. بەلام
رى تى ناچى دەزگيران كارى وايشى كردى وبيشى هينى بۆ لای
خالىلى. پى دەچى خالىلى ئەمەى بيستبيتەو.

* خا لىلى ئەم پيشەى لابر. مامانە خو مالیهكان لى دەگيرنەو:
كەس نەدەهات، كە دەيشهات قسەت نەدەبوو.
^۲ وا بير نەكریتەو يەك شەو بوو نەققاش. بۆ كيشانى ئەم
نەققاشيانە بيرى مندالى تيزە. كاغەزىكى هینا. بە لۆكەتەواوى
نەوتاوى كرد. كاغەزەى نايە سەر نەققاشى. قولى هەلمالى
كيشايەو.

دایره المعارفیکی^۱ بالنده کانیشی هیئا. لیان وردبوویه وه. دهنووکیان. قاجیان. بال و تهنانت سووچ به سووچی کتیه گهرا بزانی شیوهی ریقنه کردنیان چونه. به لام مخابن. زوری هز چوه تاوس. دایره المعارفی له ژیر دهستی دانا. نه وهندهی بلاییهک و دوو کیشایه وه. هزی لی بوو تاوسه رهش رهش کا. رهش رهشی کرد. هزی لیبوو خال خالی خوله میشی بو بکا. بوی کرد. نامادهی دروستکردن. چهکوش. میتر، رهنک، بزمار، نه خشه، چهند له چهندهی؟ دهنووکي چ رهنک؟ شاخی چون؟ بالی چون؟ دروست کرا. به پهله پیتی هیئا. خستیه که مهری. کیشایه سهربان. له سهربان په پوکه که گرتبووی به بهر لووتیه وه گریی تری لیدا. بووهی له ناو تاوسه دا نه کریته وه. تهمو مژ هوشه یشی تهنانت پر کردبووه. قره جاپ له سهربانی دواينچی (۲) دیار نه بوو ویا هر نه بوو. عینه که رهش یشی لیدا. هیچ کوئی نه دی ناوری بو تاوسه داوه. نه بوو. عینه که ی داگرت. کوئی نه دا بهم پیشناره ییش: له کاتی تهمو مژدا

^۱ تهم دایره المعارفه هی نهو کلاوبهرداریه بوو که له پایتختدا کردی. (نهو بیره وه ریانهی که دانرابوو کاتی به ناوبانگ بوو بخوینریته وه.)

هه لفرین قه دهغهیه. چوو ه ناو تاوسه. ئەتوت تاوسی
بهراستی دهستی نا ناو بالی. قاچی نا ناو قاچی. سهری
خسته ناو سهری.

یهک، دوو، سی، خواحافیز. قرهجار من رویشتم. من
خزمهتگوزارم.

دوو سی جار دهستیشی بو بادا. ملی بو ئەم
بارهوبار کرد و بیرى دهکردهوه.^۱
- زرمممممم.

هه ورهکان هه زیاتر دهبوون. ئەم بالندانهیش که
سهروکی ئاقاری ژینگه وتبووی بهس شهقهی بالیان
دههات. یا که ریقنهکهیان دهکرد هاواری له کهسیک
بهرز دهکردهوه. شاری قرهجار چ پیاوه ژندارهکانی، چ
بیژنهکانی، کوپو کال، مناله نیژهکانی ناو سک، نیژه
مووکهکان، تهنانهت وای لی هاتبوو بری له ژنهکانیش

^۱ خهوی بو ۲۰۰۰ سالی داهاتوو: دایره المعارفه کهی داوینچی له بهر
ئەم هویانه له موزهی جیهانیدا ههگیرا. ۱. هی کهسیکی ناوداره.
۲. ئاستی موتالای ئەم نیشاندەدا چونکه ئەوهنده خویندراوه تهوه
هیچی پیوه نهماوه.

ئەو شانازىيە بخەنە سەر شان خۇيان بۆيە ھەلۋىستيان
گرت خۇيان بگۆرن. بەلام لەو دەم دەستەدا ھىچ
دوكتۇرى بەدەستەوۈ نەبوو. ئەو نەشتەركارىيە بكا.
قەرەجاريەك دوكتۇرى لى مابوۋە. ئەويش مەتەبىكى
كردبوۋەوۈيەك لە زەويىيەك لە ئاسمان. كارى ئەمە بوو
رەحەتى بىيامەكانى زەويىنىرى بۆئاسمان كە لەوى بە
دەرزى بىدەن لە ھەورە نەبارەكان. ھەر كە دوكتۇر ئەم
مەتەبەى دانا. برى دووكانى ناو شاركرانەوۈ. نامەيەك
بۆرۈژنامە بەرى كرا.^۱ چى دەفرو دەبەو بىست لىترى و
چوار لىترى و قورى و سەتل و ... بووكر. ھەروايش
زوو دووكانەكان داخرانەوۈ. كەس لەدەرەوۈ نەما. نە
پياويك، نە ژنىك. بۆنى كەوچكە پيازداخىش برا.
منالەكان لە كۆلانەكان كەس نەبوو بە قاوقىژ پەليان
بگرىت و بە جنىو بيانكات بە ژووردا. شار ھەر وا
بىدەنگ. دوكتۇر لەپشت مىزەكەيدا تەمايەرە چاوى ھەر
لەدەرگا بوو بكرىتەوۈ. گوى قولاخ بوو. ئاى
رەنگى دەنگى. خەلك ھەرايان تى كەوتەوۈ. بە پەلە

^۱سپاسى دوكتۇر كەزاۋە دەكەين كە ۱ - ئەم بەلايەمان لەسەر
لادەبات. ۲ - كارى خستەوۈ گر.

بەسپاسەوۈ: دووكاندارەكان

خویان گه یانه لای دوکتور. قوتوو، دلوق، سه تلی
چوار کیلویی و ده به له به ردهم دوکتوردا دانران، دوکتور
حه په سا.

- چیتان کردووه؟

به هه ناسه برکی و نقه نق بیست لیترییه ک،
چوار لیترییه ک و ئافتاوه یه ک له به ردهم دوکتوردا ته قه ی
هات.

- ببورن که میشه.

دوکتور خوی نه شله ژان. دهستیکی به سه رو قژیدا
هینا.

- دهستان خوش بی. ناوی خوشتان نووسیوه؟
(چاویکی له شته کان کرد) دوا ی له وه لامه که ی
ئاگادارتان ده که مه وه. (زور به ئه ده به وه وتی)

پیاویک له وسه ری قره جاره وه به خوی و
بۆشکه که یه وه راوه ستابوو. ژنه که ی ناردبوو به دوا ی
گاریدا. ته م و مژ نه یده هیشت هیچ کوی ته نانه ت
نامووسه که یشی چاو کات.

دوکتور به په له ده رگای پیوه دا. هه موویانی برده
حه مام. له وانه که دا روی کردن. تیتۆل تیتۆل جله کانی
له بهر خوی داکه ند و چوو له ناو ره حه تییه کاند ا راکشا.

درهنگه دهبی ئەمە بگەیهنمە دوکتۆر. ئەو ژنە چی

پێ هات؟

بۆشکەکە ی پال خست و دەستی بە پال پێوهنانی
کرد. بەردەمی خۆی نەدەدی دەترسا کەس بەری
کەوی.

خەبەر. خەبەر. لاچن. لاچن، خەبەر.

بەخەبەر خەبەر گەیشته بەر دەم مالی دوکتۆر
کە ژاوه. لە دەرکە ی دا. وەلامیکی نەبیست. دیسان، هیچ،
دیسان، هیچ.

رادەوهستم تا کوو دیتەوه.

جامانەکە ی داخست. لە بەردەم بۆشکەکەیدا راکشا.
کلاوهکە ی سەری نایە سەر لووتی.^۱

دوکتۆر ئاگای لە دەرەوه نەبوو. لەوانە دا کەتەواو
خووسابوو. دەستی لە خۆی دەخست، هەستا، دانیشت.
لە رەحەتییهکە ی مشت مشت کرد بە دەم و چاویدا.
هیلاکی کەوتە لەشییهوه. هاتە دەر لە وانەکە.

^۱ ئەم پیاوه مەحموودی زاروویان پێ دەوت. هەموو پیاوهکانی
خەتاندبوو کە ئەگەر رەحەتییهکانی خۆیانی پێنەدەن کۆرپەکانیان
دەکوژی.

- بلی سپی بوو بیتمه وه؟^۱

چووه بهر ئاویته، خوی له بهر ئاویته که دا ئه مباره و
بار پیکرد.

- دهی ههتا کار ده کا پئی ده چی.

بارانی هه مامه که ی بهردایه وه. چووه بهری. دهستی
له خوی خست تا ئه وهی ره هه تییه کانی پیوه نه مینی.
بارانییه که ئاوی پیدا نه هات. هه ر وا خا ولییه که ی له
خوییه وه پیچا. تاقه تی سشواری نه بوو. چووه هاله که
ته له فۆن دهنگی هات.

- ته های دراوسیتانم. ئه وهی منتان نارد عه یب نه بی؟
- دوا به دوا ی ئیوه.

- ببووره من ناوم نه نووسیوه ده توانم بی.

- داوا ی لیبوردنم هه یه. چونکه بهر یمان کردووه.

- دوکتۆر بوو به مندا ل؟

- که ژاوه خان پارهت ده ده می بهس ئه وهی من بنیری.

دوکتۆر که ژاوه سیمه که ی ده ره ینا. چووه سه ر

ته خته که ی. پال که وت. مه لافه که ی دا به خۆیدا. هه ر وا

به خا ولییه که وه خه وی لیکه وت. پۆتینی شی دیت.

^۱ دوکتۆر هه زی چبووه پۆتینی کی خویری. ئه ویش مه رجی

وه لام دانه وهی به سپی بوونی ئه م دانا بوو.

خەلک دواى ئەو رىگە نەجاتەى دوکتور لە بەردەمى
دانان هىلاک هىلاک بوون بۆيە ئىستا که هىشتا شار
بارو دۆخەکەى شىپرزە خەرىكى خەون.
هەوالنئىرى رۆژنامەى قەرەجار

هاوولاتىيە خۆشەويستەکان.

نەخۆشى زياتر دەبى. زبڵەکان چارەسەر ناکرین. تا
ئىستاش نەزانراوە ئەم زبڵانە لە کۆیۆه هاتوون و دین
لە شارددا تا دى زياتر دەبى. بۆيە ئىمە هاتىنە سەر ئەو
رايىهەى لە ئۆه داوا کەين وەسىيەتنامە، نامە (ياخود
هەرشتىکى دى) کانى خۆتان بنووسن، بىريارە
ئىمەقەرەجار لە بەروەى شارەکانى ديش نەگرێتەو.
ئاگر تىبەردەين. دواى داواى لىبوردن.

بەسپاسەو: سىکرتارىا

- دوکتور گزەى لىداوين.

- وەى کۆرپەکەم رۆ.

دوکتور دەرگای لەم دەنگە دەنگە نەکردەو.
مەحموودى زاروو لەو هەراو هورپايە خەبەرى
بوویەو. بوشکە بە تالەکەى خۆى دیت. رەقى هەستا.

درگای دایه بهر شەق و لەقە. درگا شکا، خۆیان بە
ژووردا کرد. دیو نەما کەس سی چوارجار نەگەرایی.
- حەمام. (مەحمود وتی)

پەلاماری حەمام درا. مەحمودی زاروو خۆی
درگای ئەویشی شکاند. هەموو لەبەر درگادا،
بەتەمابوون هەموویانی دا بەعەرزدا. لەگەڵ
خەستاوەکەدا شتیکی قورس هات بەسەریاندا رۆی.
رووت و قووت. دەم و چاو ماسیوو. چاوەدەرپەریوو.
سک هەلماسراو.

ولامی نامەکەی سکر تاریا
گولزار.

بۆ سکر تاریای بەرێز،
دوای سلاو بۆ ئێوە، سەرۆکی بەرێز. سکر تاریا.
من گەرەکمە لەبارەی باوکمەوێ قسە بکەم.
باوکی میهرەبانی من لە ٤ سالانەییەوێ نەمدییە.
پۆلیسەکان بردیان، بە جۆرمی تفنگ گرتیان. بەلام
بەوخوا گیانە، بەگیانی باوکم هەر لە زۆر زوێوە
تفەنگمان نەبووێ نایشمانی. دوای دوو مانگ و نوو رۆژ

مهيته که يان بۆ ھاوردينۆ. به لّام، بۆ؟ نازانم. ئيستا من
۱۱ سالمه و چونکه غه مي بي باوکی دهخۆم ناتوانم جوان
گويچکه به وانه کانم دهم. ئەوان ده يانوت: خۆي
کوشتووه. به لّام گشت گيانی رهش و شينۆ ببوو.
ئيستاش بۆمان دهرنه کهوت کي کوشتيه تي؟

بۆ ھاورپي نزيکی خۆم به ناوي داشه ھاره (ئەبي
ناوه کهت سهير بي) له ھه ساره ي زوحه ل نامه
دەنووسم.

ھاورپي ئازيزم. ھه واکه تان گهرمه يا سارد؟ زهرياتان
ھه يه؟ ئەي شاخ چي؟ شتي ليه مندا لى بترسي؟
راستي زوانتان چيه؟

تورکي

فارسي

عەرەبي

کوردي

که بابي ليه لاي ئيوه؟ ئيرهش ليه تي بۆکه ي زۆر
خۆشه.

ئەگەر وه لّامت بۆنووسيم ئەوه ي پرسيارت ھه يه
بي شهرم بيکه. چونکه من خۆ وه لّامت ناده مه وه، ئاخري...

ئەگەر ئەي ھاتوو ھاتیشى بۇ زەوى ئەمە ناونىشانى
ئىستاكەمە:

قەرەجار، شەقامى (ناوەكەى نازانم) گەرەكى (دەى تۆ
كارت بە گەرەكى ئىمە چىيە) ببورە پلاكىشت بۇ
نانووسم.

ناونىشانى داھاتوومت بۆدەنىرم.
پشكۆ

بۇ گەل،
بۇ خزمەتەكانم،
بۇ ئەو كۆرپەى بە ھىواى بووم،
كە دەسىەتنامەكەمتان ھەلپچرى من خۆم ئىعدام
كردووہ.

ئاواتم زۆر بوو. نەگەىشتم. قەىنا بە زەلىلى نەمردم.
بەسپاسەوہ: داوینچى ۲ قەرەجار پاش نیوہرۆ
بۇ پۆتىنىكى خویرى،
شایستەى سلامیش نیت. شایستەى ئاراستەکردنى
تۆلەیت تۆخستمت بە دەستدا. نەمتدەویست. كەسىكت
دەویست بەفر بى. ھەرچىيەكىشت ویست زوانى لال بى.
كلفەتت ویست. ببورە، ھىچكامیان نەبووم، ھەركات كە

دهكه ویته وه بیرم قیزم لیت هه لده وه شیته وه. تا
دوا هه ناسه له بیرى تۆلت دام.

ئیمزا^۱

به م نه خوشیه ش قه زات له هه ردوو چاوم.
به ریژ مەردانی

بۆ به ریژ مەردانی،
که خوایه کی دهست کردم دروست کردایه. تۆم ته واو
ده کرد

په ری

شه قام. کۆلان، ناو حه وشه کان، چوار سووچی
ماله کان، زبلدانه کان و ... قره جار ئاگریتیدا دهسووتی.
ئه وه بۆ سیزده رۆژ دهچی شار هه ر له و گرهدا دهگری
به لام به پیی هه والی هه والنیری که ناله که مان ئه م شاره
ناسووتی. به س دهگری. بۆنه که بلاوترو بۆگه نتر بووه.
زبله کان هه ردین و زیاد ده که ن. ئیستا ئیوه و
هه والنیره که مان له قره جار:

^۱ له ناو میراتییهکانی دوکتور که ژاوه دا دۆزراهیه وه.

خۆشەويستان ئەم كاتەتان شاد. ھابىن بە سەر
 قرەجارەو. ئەم شارە بەو شىۋەى كەدەزانن
 سووتىنراو بە پىي برىارى سكرتارىا. گشت لايەك
 سەرى سوور ماو. ئەم شارەبە پىي ئەو ھەموو گرە
 ناتويتەو، ناسووتى، ئاگر زياتر گرە مەشغەلانىيەتى.
 ئەم ئاگرە خەرىكە لە ناو شارىش دەترازىو ئەچى
 بەرەو شارەدراوسىكانىش. سكرتارىا* لە پايتەخت زۆر
 لەم ھەوالەترسا. ماشىنە ئاگركوژىنەكانى نارد
 ئاگرەكە بكوژىنەو. ھەرچى ئاو دەكرا بە ئاگرەكەدا،
 ئاگرە ھىچ نەدەكوژاىەو خۆى زياتر بو لايان دەكىشا.
 بۆيەسەرۆكى ئاگركوژىنەو كە مرقىكى زىرەك بوو
 دەست بەجى فرمانى دا شار، لەئاسمانەو بكوژىتەو.
 ئەو بو چارەكى دەچى ھەلەكوفتيرەكان رژانەتە سەر
 ئاسمانى شار و ئاوەكانيان رو دەكەنە سەر شار.

ھەوالنىرى تەلەقزىۋنى پايتەخت

بىنەرە بەرىزەكان، بىنەرە بەرىزەكان ئەم ھەوالەمان
 ھەر ئىستاكەنە پىي گەشت: ئاگرەكەى قرەجار
 نەكوژاىەو، بەلكوو زياتر بوو. گوايە ئەو ئاوەش كە

*سكرتارىا لەبەر زۆرى ۋەسىيەتنامەكان ئەوانىدى خستە پشت
 گوى.

پیدا دهکن ئهویتهوه به ههلم و دیتهوه سهه قرهجار
دههستیتتهوه. شار له ئاگردا ههه دهسووتی. ههه.

(ئەوھى ھەزى لەبلىندى نەبوو)

۲۷ - ۱۳ نەجىب زايە بەرامبەر گۈلى شۆرپان. باوھش
كراو بە قاچدا.*

- مى پلنگ ئاھە چ تاريكەسەلاتيكة.

پلنگى نىر نوقمى دووكەلە جغارە.

۴-۱۳ مى پلنگ دوومانگە تىنەكەوتوۋە.

۱۶-۱۳ لە چاخانەكە دانىشتوۋە.

- پلنگى نىر ئەوھ نەجىب زايە بانگت دەكا.

۲۲ - ۱۳ يەكەم مانگانەى وەرگرت توند لە گىرفانى

نا. لەناو مشتيدا گووشى. پارەكە مچوركى خستە
لەشپەوھ.

* ۲۷ - ۱۳ ئەمن مى پشپە سۆزانييەكەم نەجىب زايە بانگ نەداۋە بە
گويدا كارى پلنگى نىرە.

- گۆلى شۆرپان ... گۆلى شۆرپان. چەپكى نانا دوو
چەپكەم (يەككى بۇ نەجىبزايە ئەوى دى بۇ...) بۇ جيا
بىكەرەو.

۹ - ۱۳ - ديسان سۆزانييە ھاتەو.

- ويلى كړياره.

۲ - ۱۳ يەكەم شەرتى دادابوون: سيمای تايبەت بە
خودى خۆت.

۲۸ - ۱۳ ...

۱ - ۱۲ مى پلنگ و ھەستىرە روانينەکانيان بۆيەكدى
بەرى كړد. ھەستىرە دەستو قاچى شل بوو. ئەم
قاچەكان و دەستەكانى زياتر چەقاندبوو ھەرز.

(دوا ھەستىرە. ھەتا گرابى قاچەكانم سفت تر دەبن.)
(ھەتا پلنگى نىر بە گۆلى شۆرپانەو. لەم داوينى
شاخە بەسەر نەكەويتهو ھە من ھەر لە لاتم.)

۲۳ - ۱۳ فريا ناكەوى سەرى لە چاخانە دا. (ويلىكە
لەو سەر كە ھاتمەو. سەرۆك خۆخوام نىيە).

... ۱۳ چۆنت پى بلىم. نازانم. نازانم ...

ھەندى راوہستا، بە پلئوك سەر قۆلەكەى تەكاند.
- نەجىبزايە دە بىلى. شتيك رووى داوہ نەجىبزا؟
- نا... يانى ... بەلى.

دهستيكي بردو به سكيذا هينا. چاوهكاني بو
داخست. خوي تهنگ كردهوه.
دهي.

هر دوو دهستي ههليناو دهستهكاني ئهوي گرته
ئاميڙي.

شهقم برد دهي.

دهنگي خوي ناسك ناسك كرد.

پياوهكه مانگ تهواو... دلم بهيهكدا دي.

... (حهپهسا)

۲۸-۱۲. دادا: سهر ههلدان. به بانگو هاوارهوه

بوون.

۲۵-۱۳ دهستيكي كرده به لهنگهرو سهرى خستوهته

سهرى. ژير جغارهكهى بهردهمى له سوتكه سهرريژه.

دهنگه دهنگ، بلمه بلم، تيك هالاون. دووكهله جغاره

له ژوور سهرى ههموويان گينگل دهدا. دواجغارهى

پاكهته جغارهكهى داگيرساند. بهليو مژيئيكي ليذا.

دووكهلهكهى له ناوهوه قووت دا. ههناسهيهكى توندى

ههلكيشا. دووكهلهجغارهكه به كوومهل خويان فرى دايه

ژوورى چاخانهكه. نايهوه بهدهميهوه جغارهكه.

۱ - ۱۳ پلنگی نیر له بهروهی ئەم دێرانه کەس بۆی
نەچنریتەوه چوووە ریزی داداكانەوه.

۷ - ۱۳

- چ مێ پشیلەیهکی نەجیبزایەیه.
دانیشت بەسەر یەوه.

۲۴ - ۱۳

- چۆنی پێ بلیم چۆن؟

- چییە بۆ دەستەو دەست دەکەیت.

مانگ بە تاقی ئاسمانەوه کال ببوو. بەیەکجاری،
تاریکە سەلات، تەقەیی پێی دی.

- من له کوژانەوه دا نیم؟

- نا، بریارمان وا نەبوو.

(نا پێی نالیم، بەشکەم درۆ بێ. رەشەبا هەمیشە
گیفەیی زۆرتر بە قسەو باسەکان دەدا.)

- ها ها ها (بە زۆر کەنی) هیچ هیچ بەخوا هیچ. تاقیم
کردپەوه. ئەرێ دەی مێ پلنگ. بەسە کەم چاو له مانگ
کە. حەوتخانە. گۆلی شۆرپان هەر وا مفت نییە.
بێدەنگ. چرکە. چرپە، هیچ، دنیا دەنگی له خۆی

چنیبوو.

۲۵ - ۱۳ ...

۲۶ - ۱۳ . ئەمەش لىكدانەوہى خەونەكانت.

نەجىبزايە ھەستايە سەرپى. پلنگى نىر لە تەوقى
سەرەوہ تا پەنجەى پىي گلینەى لى خشاند. چاويكى بە
سكيدا ھيئا. دەستى بۆ برد.

. ھا چاكىش قەلەو بووى.

. (نەجىبزايە دەنگى خوى تەنك كردهوہ) لاوہ برۆ
قەلەوى چى، بە سەر گوللى شورانەوہ ماسىم.

. (چاوى لەسەر گولەكان بەست) ئەم چەپكەگولە
شورانە بۆ نەجىبزايە (چەپكەگەرەكەى داين)..
ئەمەيشيان، ئەمەيشيان بۆ جەرگو دلەكەى پلنگى نىر....

چاويكى دى لەسكى كرد

نەجىبزايە چەپكەكەى دىشى وەرگرت. بردى خستىە
گولدانەكەى پشت تەختەكەيەوہ. پلنگى نىر لە پشتەوہ
چاوى لە رۆيشتنەكەى كرد. چاوى لە دەستى كرد
كەگولەكەى راسەو پاسەدەكرد لە گولدانەكەدا.
ژىرجفارەيەك لە چاوى گىرا. دوو دانە جفارەى نيوہ
كىشراوى تىدابوو.

. نەجىبزايە !!!

. (بەپىكەننەوہ ئاورى داىەوہ). كيان، (چاوہ
دەرپەرەوہكانى دى سۆراخى دەرپەرەوہكانى گرت لە

ژيړ جغار هكه گيرى كرد) ئى... ئه... (زوو په لامارى
ژيړ جغار هكه ي دا).

- ئه وه چييه؟

- (رفاندې يو لاي دلقي زبله كه). هيچ ، هيچ نه به و
خودايه. هيچ. (روى كرد).

... ۱۲ - گولي شوړان شايه نى مې پلنگ. كهوت كيو،
كهوت دهريا. كهوت دهشت. كهوت بيا بان. كهوت
جهنگل. كهوت كهيوانى در. كهوت خوړى. هيچيان
نامگه پريننه وه له وهى گولي شوړان يو مې پلنگى
دلخوازي خوم بينم. يو وهى پيى بليم كهوت روژى
هفته يه ك ساتى چييه له يادى خومت ناخه م.

۲۶ - ۱۳ دهرسيكى دى كه هر دادايه ك ده بى
پيړه وي بكات: سهرى بى دهلاك نه تاشينه. هه لبت ئه مه
پلنگى نير ده بى خوړى پيى بكات.

۳ - ۱۳ پلنگى نير ليره ئيست عفانامه كهى خوړى
نووسى. به لام، به لام قهت سهر وكي داداكانى نه دى، واتا
فريا نه ده كهوت بيبينى، نامه كهى ته سليم بكات.

۸ - ۱۳ چهند ساتيك بهرله مه يه كه م بينين له
چاخانه كه دا ري خرا. (بولتنى هه واله كانى دادا).

۱۴ - ۱۳ مئ پلنگ چەقلىكى زەلام چەقيوۋەتە چاۋى
راستى. ھەستە دەستىكى بۇ چاۋى برد (خەو...)

۱۹ - ۱۳

- پلنگى نىر نەجىبزايە بانگت دەكا.

. ئا چىيە؟ چى بوۋە؟

نەجىبزايە پىشتى تى کرد.

. زۆر نامەردى. كەتن دەكەي. پىشت سەرى خۇيشت

چاۋ لى ناكەي.

. بوۋ بە راست.

. (توند ئاورىكى بۇ دەرکرد لە ئامىزى گرت)

لەخەومدا منالېكمان بوۋ ناومان لى نا، گولى شۆپان.

... (داچلەكا).

۱۷ - ۱۳ مئ پلنگ چاۋى برپوۋەتە مانگ. مانگ

دەريايەكى مەنە. دەۋرى خەرمانە دەگەشىتەۋە. مىلى

خستېۋوۋە سەر ھەر دوو دەستەكانى.

... سىسرک ئەجىريوئى.

كۆتر . كم م ... كم م ، كم م ...

۱۳ - ۱۳ ...^۱

۱۳ - ۱۳ . من نووسەرى ئەم چىرۆكە (۱۳ - ۱۲) م بەجى

نەھىشتوۋە و فەرعىشم نەکردوۋەتەۋە بۇي.

پلنگى نىر مى پشيله نه جيبزاكەي كرده باووش.
گەياندى تا مالەكەي خۆي.

۱۲ - ۱۳ ھەلم پەنجەرەكانى خنىبوو. ھەموو جى
پەنجە بوو. ئەمە دابى دادايە. پەنجە. لەو جى پەنجانەو
گشت ئەوانەي ناو چاخانەكە مليان ھەوا دابوو.

۷ - ۱۳ بينين لەم قاوہخانەدايەو بەس (ئەندامىكى
كۆمىتەي بەرپۆوہبەرايەتى).

۱۰ - ۱۳ مى پشيلەيەكى سۆزانى نەورۆييەتى. پلنگى
نىر بەسەر سەريەوہ وەستاوہ.

۱۸ - ۱۳ سى ھەم شەرتى دادا:

۱ - وەفا درووست.

۲ - مەرام درووست.

۳ - قەول درووست.

۹۹ - ۱۲ پلنگىكى نىر ھاتۆتە ناو ريزى قارەمانەكانى
داداوہ. لە شاخ دابەزيوہ. ئيمە وەك سەرۆكى ئەم
گرووپە، بە ئەركى سەرشانى خۆمانى دەزانين كە:
ئەوہى شياوى قارەمانى نازدارى دادايە وای رايەتئين.

۲۱ - ۱۳ ئاھەنگى «سىلين ديۆن» دەخوينى. ئەو
شرىتەي وا بۆ تايىتانيكى چرپىبوو. پەردەكان دادراوہ.
تاريكى بەخشاوہ بە ژوورەكە. شەوخەفيك دەگرى.

دهورو بهری خوی سوور کردووه. پلنگی نیر به پیی
بانگ هیشتنی زووتر هات. ده رکهی داخست.
نه جیبزایهی له تهخته که دا راکشاو دیت. هیچی به
خویدا نه دابوو. چاوه کانی سه رییه کنا بوو. پلنگی نیر به
ئه سپایی مه لافه که ی هه لگرت. پیایدا. خویشی چوو به بنی
و لاکهی دی مه لافه که ی به سه ر خویدا کیشا. شه وخه ف
مه لافه که ی سوور کرد.^۱

هاتمه وه پیی ...

هاتمه وه به هاوسه ره که م بلیم: ئه مرۆیش هه ر سه ر
ریگهی پیی گرتم. من راوه ستا بووم بو ماشین. له وه تی
من ده چم بو کلاس له سه ر ریگه که م دا دوو کانی شتی
خواردمه نی داناوه. قه تم کریار لی نه دیوه. هه رکه
'راده وه ستم دوو کانه که ی ده داته ده ست دراوسی
دوو کانه که ی و له گه لم راده وه ستی بو ماشین.
سه ره تا کان هیچی نه ئه وت، ئیشاره و شتیش هیچ. به س
ئه گه ر ماشینیک هات سه یری ماشینه که ده کات تا

سه رنج:

چونکه ئه م چیرۆکه ده ستکاری کراوه و ئه مه یش ئه من کاتی که
چاپ کرا بینومه. بۆیه ده لیم: نووسه ری ئه مه (به ری که ریمی نیا)
نییه. ...

دهگاته لای من. ماشینه ویل دهکا و بری له من
رادهمین. ئیستا سهر و سمیلشی پاک پاک دهتاشی.
ئودکولونی له خوی دهدا لهوهی که توبه جیی
ئودکولونهکهی من کریت. من وتم: «سانتیاگو» و تو
«وانمانشو» ت هینایهوه.

دهسهسرپکی سپی خاوین خاوینشی پییه دهیهینی
به سهر و ملیدا و دهلی گهرما؟! گهرما!؟. دوگمه
پالتوکهی دهکاتهوه.

له درگام دا هاوسهدهکه درگام بو بکاتهوه و بوی
بگیرمهوه که ئهمرو روودارتر بووه و هاتوویشهته ناو
ماشینهکه و له بهریشهوه دانیشتوووه به جیی منیش
کریکهی داوه. ویستم نههیل ئهو ئاورپی دایهوه و وتی:
دهبی بیته هاوسهرم. ویستم بلیم: ببووره برای بهریز
نانت له جیگایهکی دی بدریتی، که شوفیر وتی:
خواحافیز. ئهو پیش له من دابهزی و له بهردهم درگای
کلاسهکهما راوهستا. به شوفیرم وت: دانابهزم.

ئهری پیت بلیم: من ئیتر ناچمهوه بو کلاس. پیت
بلیم ئهمهیشی پیداووم. زنجیر و ئەللیهک. من یهکهمجار
نهدیت، له سهرباوشم بوو. به قینهوه چاوم لیکرد.
پیدهکهنی. دهسهسرپه سپیهکهی دههینا به ملیدا.

شۆفیرەکە یەک چرکەیش رانە دەووستا. ئەگەر ماشینە
ریز کراوەکان لە پشت چرای سووردا نەبوایە. هەر
ئاوێم نەدایەو. دەستم لە سەر ئەللا و زنجیرەکە قوغل
کردبوو. لەرزینەکە نەدەبرا. لە ماشینەکە دابەزیم و ملی
ریگام گرت. دەنگیکم بیست: ئەللا بە زنجیرەو.

بە پەلە هاتمەو پیت بلیم: بە دوامەوێ. دەستی لە
ناو هەر دوو گیرفانی پالتۆ رەشەکە ی ناو. قاچی لە
ناو جی پیتاوەکانم دادەنی.

وتم که دەرکەت کردەو و ئاوا بە لەرز بینیمت
باوشت پیتا کردم و تت: چی بوو؟ پیت بلیم: هەرەشە ی
لیکردووم جەزام لی بستینیت. هاتمەو پیت بلیم:
تەلەفوونەکە لا بیه. نامەوێ ژمارەکەمان بزانییت.
هاتمەو پیت بلیم: ئەزانی من لە پیاوی بی سمیلی پالتۆ
رەش دەترسم. ئیتەر لەو شەقام و کۆلانەیشەو ناپۆم.
هاتمەو پیت بلیم:

چاویکی لە هاوسەرەکە ی کرد و روانییە میژەکە ی
بەرامبەری.

- بەلی جەنابی قازی، هاتمەو پیتی بلیم.

گرا

(۱)

جگهره‌ی قشقهره‌ی له پاکه‌ته‌که دهره‌ینا. نه‌یقراند.
شه‌مچه‌که‌ی له پاکه‌ته‌که دهره‌ینا. قشقهره نه‌یقراند.
شقارته‌که خوی خشانده به پشت خویدا؟ قشقهره
قراندی.

(۲)

من قشقهره‌م. خوشه‌ویستم.

من...تۆ...

(۱)

هەموو لە پالێهەکیددا بوون و ھوموویشیان خۆیان بە دیکتاتور نەدەزانی و ھەمووشیان پێیان وابوو ئەوی دی لەم دیکتاتورترە و خۆی لە پای ئەم بە دیموکراتتر دەوانی.

لەو ئان و ساتەدا دیموکراتترەکان لە ناو خۆیان دا دیکتاتورترین کەسیان ھەڵبژارد. لە تەواوی کانالی T.V یەکان پێشانیان دا و دۆکتوریکیشیان کردە پالی تا بزانی ئەم دیکتاتورترین کەسە دەمارێ لە شیتی لە لەشی دایە یا ئەوەی کە...؟

ھەموویان لەو ئان و ساتەدا کە دۆکتور لە گەل دیکتاتورترین کەسە کە خەریکی گیرە و کێشە بوو لە وتووێژیکی گەرم دا بوون و تەواوی کانالی T.V ولاتان ئەم کۆبوونەوەیان بە کۆبوونەوەیەکی ھیاتی و کارتیکەر ناوزەد کرد. گواپە خەریکی راویژ لە سەر ئەم مافانەن کە داویانە بە ھەموو کەسیک و دواي

كوژاندنه وهی T.V یه كان هه موو كه سه كان به خویان
ئه وهت: "به لی. به لی."

له و به لی به لی دا ده رگای ژووره که ی دۆکتور و
دیكتاتورترین كهس كرایه وه.
- به لی... به لی.

(۲)

هه موویان له پالیه کدی دا بوون. هه موویشیان
خویان به دیمۆکراتترین كهس نه ده زانی. هه موویشیان
پییان وابوو ئه وی دی له م دیمۆکراتتره. خوی له پای
ئه و به دیکتاتورتر ده وانی. له و ئان و ساته دا
دیكتاتورترین كه سه كان له ناو خویان دا
دیمۆکراتترینیان هه لېژراد. له بهر ته واوی
كاناله کانی T.V یه كان پیشانییان دا. دۆکتۆریکیشیان
کرده پالی. تا کوو بزانی ئه م دیمۆکراتترین كه سه
ده ماری له شیئی له له شی دا لیده دا. یا ئه وه ی که...؟

هه موویان له و ئان و ساته دا که دۆکتۆر له گه ل
دیمۆکراتترین كهس خه ریکی گێره و کیشه بوو. له
وتووویژیکی گهرم دا بوون. ته واوی كاناله کانی T.V
ولاتان ئه م کۆبوونه و هیان به کۆبوونه وه یه کی کارتیکه ر

و حەياتى ناو لى برد. گوايه خەرىكى راويژ له مەر
زۆلمەکانيان بەرامبەر بە ھەموو کەسێک.

دواى کووژانەوہى T.V. يەکان ھەموو کەسەکان بە
خۆيان ئەوت:

-نا...نا.

لەو نا...نا دا دەرگای ژوورەکەى دۆکتۆر و
دیمۆکراتترین کەس کرایەوہ.

-نا... نا....

(باوکە پێى وەتم:....)

باوکە دەلى خوشتم دەوێ و من قاقا پێ دەکەنم و
دەلیم باوک کچی خۆى خوش نەوێ ئەى کێى خوش
بوێ؟ وتى ئەگەر لە سەفەر بيمەوہ کچی باوکى خۆى
چیت بۆ بێنم وەتم چیت پێ جوان بوو من پيمجوانە. وەم
ھەست کرد چاوى بريە شوينیک و وتى: من بەس تۆم
پێ جوانە. دەنگم بەرز کردەوہ و وەتم: باوکە ئەوہ خۆ
نابیتە ھەديە من ھەديەم دەوێت من ھەديەم دەوێت. لە
سەرەخۆ وتى: باشە باشە توو پرە مەبە دەچمە بازار
چيم پێ جوان بوو بۆتى دینم. وتى راستى ئەى ئەوہى
خوشتم دەوێ شەراب دەخۆى بۆت بێنم شەرابى

فەرەنسە شرابە لە کیست دەچیت؟ لچم ھەلقوورتاند و
 چاوم تووند تووند گووشی وتی: باشە باشە ھەتم
 دەلیت لای خۆمان ھەیە. ھەر ئیستا کە قسە
 کردنە کەمان تەواو بوو دەچمە سوپیژمارکیته کە و
 قسەم پێ بڕی: باوکە باوکە کۆتریک ھاتە سەر
 گویسەبانە کە باوکە باوکە کۆترە... باریکە یە
 ئاخیکی ھەلکیشا: بریا ئەو کۆترە من دەبوم لە سەر
 گویسەبانی ژوورە کەت دا دەنیشتمەو وە وتم: باوکە
 ھیواش ھیواش ھەر کەس بییسیت لیڤە دەنیشیتەو وە
 گویم ھەلدەقەنیت. وتی: من ناوم ھەیە خۆزگە تۆ
 جارێک بە ناویخۆم بانگت دەکردم تاکە ی ئەم رۆلە
 دەگیری. ھیچم نەوت. ویستم بلیم: ھەر چییەکم کرد
 ناوی نەھاتە سەر زمانم دەتکوت ناویم لە بیر
 چوو و تەو و یا ھەر لە بنەرەتدا ناوی نەبوو. راستی
 باوکە بە چی بانگیان دەکرد؟ نانا ئەو ھەر ناوی باوکە
 بوو پێم وت: باوکە دەزانی من دەزگیرانیکم بوو ھەر بە
 کۆتر بانگی دەکردم. دەنگی ھەلبری ھات بلێ: نەم
 ھیشت ھیچ بلێ وتم: باوکە تۆ لەم من دل پیسی ئەم
 جار مات نەبوو وتی: دەنگە ھەنار ئەو شەو لە خەوم دا
 گونات نووساندبوو بە گۆنامەو وە ھەلمدایە: نەکا باوکە
 ماچیشت کردبیتم وتی: ئۆف بریا ماچم نەدەکردی بە

قاقاوه وتم: نه کا باوکه بلیی ماچ لیکنان دور دهخاتهوه
 . چاو ترووکاند و وتی: ویلکه راستی له و دوا وینهوه
 که دیومه هیچ گوراپویت چاوت هر واکه له وینهکه دا
 دیارهمال و مینهکه م تهره وتم باوکه بهخوا نهگریاوم
 وتی: دنیاکه م وتم رهنکه بو من دلت تهنگ بووبیت و
 گریا بیت وتم: من و دلتهنگی؟ ههموو شهویک قسهت له
 گهل دهکه م دهنگت ده بیسم هه ناسه کانت دی به روومدا
 بهس چاوت نابینم که ئه ویش که هاتیتهوه چاوت له
 گهل خوت بینهوه نه یهیشته قسهکه م بکه م: خوشه ویستم
 لیتره که دهچمه دهره ههموو روژیک ده تبینم چاوه
 قاوه وییه تهره کهت ها له ناو چاوی ئه و کچه ی و دهچم
 شهرابی لی دهکرم بر واکه دهنگه هه نار دهمه
 نوقلیه که یشت روژیک له ناو ده می کورپکی رهشدا بینم
 خوم هه لگوشی و به خیرایی به لایان دا تیپه ریم و هر
 سه یرم نه کردنهوه : وتم: باوکه ئه ها دلت پیسه. دهنگی
 زور هه لبری قهت واکه نه بوو: من دلم پیس نییه نامهه وی
 خوو بگرم به نه دیتن و به نه بیستن من خوم لانا ده م له
 خوشه ویستیت . له ههموو دونیات ده ستینمه وه.

پیم بری: ده باوکه توش جاریک بلی : کچم وتی: ئاخ:
 زوو وتم چی بوو: وتی لیو خوم زور به توندی که ست
 خوشه ویستم. وتم: منیش له داخا ئیتر پیت نالیم باوکه

تۆ باوکیکی خراپی خراپی خراپی باوکه. دهنگی پیکه نینی
 وای کرد گویم هه ندیک بکشینمه وه: خو ووت نالیم
 باوکه ئه ی بۆ ووت. دهمووچاوم سوور هه لگرا
 گهرمییه ک هاته لیومه وه ته قه ته قیک چاومی برد بۆ لای
 په نجه ره که: باوکه باوکه باران خوی دهاویتی له
 په نجه ره کهم باوکه باوکه باران بانگم دهگات خومی بهر
 دهم. به ئه سپایی دهنگی دهرهات: بۆنی بارانی
 په نجه ره کهت بکه ره های خۆم و خۆت و تم: باوکه
 ره ها ناوی کییه وا له دهمت تراز: وتی دهنگه هه نار
 کهم خۆت گیل بکه دهزانم چاک دهزانی چی دهلیم چاک
 دهزانی لیروه وه لهم قوولایی دنیاوه لهم شارهی که به فر
 بهردهوام تیدده هالیتباسی چی ده کهم تۆنی دهنگم
 هه ندی گۆراند: با باسی ئه وه نه کهین ناتوانم به و
 شیوه ی که دهلیی بتشوبهینم. په نجه ره که له پر کرایه وه
 باران هاته سهر شانم چووم به په له په نجه ره کهم
 پیوه دا دا سهیری گریانی ئاسمانم کرد: فیله کانیش
 هه ندیک جار دهگرین بیرم کهوته که ئه و جار وای ووت
 و تم من پیم خوش نییه فیل بم من به چکه فیلم وتی:
 ئه وه گریانی منه شانتی خووساند. سهر شانم نه سهری
 با ئه و گریان به ره های به سهر شان و ملم دا
 داخوړیت: گویم له ناوی خۆم بوو: و تم به لی وتی: به

خ...و...!... حەزى لى نىيە بىر لەوہ بکاتەوہ کە
سەرەتا خوايىەک ھات يا سەرەتا خ...و...! دەستى لە
سەير کردنى ھەستىرەکان ھەلگرت. ئەو لەو ئاسمانەدا
ھەستىرەکەى خۆى بۆ نەدۆزرايەوہ. رەنگە چونکە
نەيزانى خوا لە چ سووچىکى ئەو کاکيشانە دابنى. ھىچ
کوى بۆ ئەوہ نەدەبوو خواى لى راگير بکات، بۆيە
ھيناي بە ماتىکەکەى دای لە سەر لیوى. سەرەتاييترين
شوينىک کە ئەتوانى جيى چيژ بىت. دەم و لیويکى
بچکۆلە. ماتىکىک بۆيەک سالى بەس بوو. قەت
ماتىکەکەى نەدەخوارد. ھەميشە لای کەسانىتر بەوہوہ
خۆى بادەدا کە ئەو ماتىکەکەيناخوات. ئەو
ئەيزانىتوانى خوا بۆ ناو کەدەى قوت بدات بۆيە کە
دەھاتەوہ بۆ مالەوہ دەست بە جيى خۆى لە ئاوينەکەدا
دەبينىيەوہ. ئاوينەکە توند توند دەستى بە لیوى دا

دههینا و ماتیکه که ی کال ده کرده وه. خوا ئیستا له سه ر
ئاوینه که پره.

ماچى ئەم جارەيان بۇ تۆيە

ئىستا حەزم لىيە بچم بنووسم بە ھەر دوو گۇنا
سوورەكەيدا و ھەتا دل دەخوازىت ماچى بکەم ئەو دىت
و دەمم دەگەرىنىتەو و دەلىت: گۇناى من خۇ
سوورترە. من حەزم لىيە لە گەل ماچەكەيدا تىر تىر
بۇنى ھەلمژم و خۆزگە تەنیايىەکانى غوربەتمى پى
تىراوکەم. ئەو دەست بە جى لە ھەمام دىتە دەرى: بۇن
ھەر بۇنە. چرنۆکىک لە دلم دەگىردىت. من پىم وایە
ھەموو ماچىک بۇنى خۇى لە گەلە. ھەندى ماچ بۇنى
ئۆدکۆلۆن، ھەندىکیان بۇنى بەھەشت و برىکىشیان کە
بۇنى لە بۇنى ھىچ کەسى دى ناچىت وەک ماسىيەکی
لىنج وایە بۇنى ساردى لیوہ دىت. دەمەوئ بچم
ساردیيەک بنیم بە سەرمەوہ. ساردى رەش. بەھیزترین
خەمرەوینی ھەناوم. شیرمۆزەکە دەنىت بە لیومەوہ.
زیاتر گەرم دادیم. دەمەوئ بچم باوہش بکەم بەودا و
لە ناو کراسە ئاویيە ئاسمانیيەكەيدا خۇم ون کەم. دى

باوهشم پېدا دهکات و توند و توند دهمگووښی به
 خوږه وه و دهلیت ئوخخهیی. ناهیلیم ئوخهکە ی تهواو بیت
 بیرم ئهگوازمه وه بۆ لای ئه و. ئه و چیرۆکی ژيانی خویم
 بۆ دهگیریته وه: دایکم نهیئه هیشت بۆ کاتی سهرینی
 ماندوویی له ژوور سهر نیم. دهیناردم به دوا ی باوکمدا.
 به دزییه وه بزانه باوکم دهچیت بۆ لای فریشته . ئه م
 دهلیت: که بیر له تو دهکه مه وه ههست دهکه م زهوی
 تازه خهریکه خو ی دهگریت. شل و شهوئل. ته م و مژ
 دنیای داگرتو وه. دارهکان وهکوو چووزوو وان . تازه
 سهر دهر دینن. ئای په ری که بیر له تو دهکه مه وه...

ههزم بۆ بیستنی ئه م قسانه ناچیت. ئه و که قسه م
 بۆ دهگیریته وه که دووباره و سه دباره یش بیت ههر
 خوشه. ئه و ههر جاره و له سووچیکی قسه که وه دهست
 پی دهکا: فریشته کچیکی رهش تاله یخالاوی بوو. ئه م
 دهلی: خالاوی کوئی جوانه. دهموو چاوی پان نه بیت
 وهکوو نیو چاوانی دهریا. ساف نه بیت وهکوو دل
 جوانی له کوئی دایه. دهمووروو راده کشیم. خۆم
 گرمۆله بکه م: چیه ههزت لیه بجیته وه ناو سکی
 دایکت. ئه م دی و زوو له پالم دا راده کشیت و ههر دوو
 قاچی جوت دهکات لیم. من ههر گرمۆله م. ئه و خویم
 لیده خا...

ئەھا دايكە ئەمجارەيشيان نەيانەشت تير تير ماچت
بكه م.

غہ زہلنووس

